GAZETA POMORSKA

10 GR.

Nr. 21 AB | Środa, 25 stycznia 1939 | Rok 2

Aleksandrów Kujawski, Brodnica, Bydgoszcz, Chełmno, Chojnice, Gdańsk, Gdynia, Grudziądz, Inowrocław, Kartuzy, Kościerzyna, Lipno — — — Nowe-Miasto, Rypin, Sępolno, Starogard, Swiecie, Szubin, Tczew, Toruń, Tuchola, Wąbrzeźno, Wejherowo, Wyrzysk — —

Dalsze wysiedlanie Polaków w Niemczech wstrzymane

Telefoniczna odpowiedź ministerstwa spraw wewnętrznych Rzeszy

Jak donosiliśmy, Związek Polaków w Niemczech interweniował dwukrotnie w ministerstwie spraw wewnętrznych Rzeszy w sprawie wysiedlania przez władze administracyjne Polaków z ziem pogranicza, zamieszkałych od wieków przez ludność polską.

Po drugiej interwencji Związek Polaków w Niemczech otrzymał dnia 21 bm. z ministerstwa spraw wewnętrznych Rzeszy telefoniczne zawiadomienie, że:

w następnym czasie nie zostaną dokonane żadne dalsze wysiedlenia; sprawa zaś dotychczasowych wysiedleń obywateli niemieckich narodowości polskiej ulegnie rozpatrzeniu.

Tak więc odpowiedź, udzielona Związkowi Polaków w Niemczech przez ministerstwo spraw wewnętrznych Rzeszy, daje przynajmniej gwarancję, że dalsza akcja usuwania Polaków z ich ojcowizny zostanie wstrzymana.

Czekamy teraz na rozpatrzenie dotychczasowych nakazów wysiedleńczych. Społeczeństwo polskie, do głębi poruszone dolą swych rodaków w Niemczech, oczekuje cofnięcia tych nakazów.

Kolejnictwo polskie wymaga szybkiej pomocy

WARSZAWA. Przedmiotem obrad wczorajszego posiedzenia komisji budżetowej Sejmu była debata nad preliminarzem budżetowym Ministerstwa Komunikacji.

Obszerny dwugodzinny referat wygłosił sprawozdawca pos. Jahoda-Żółtowski, omawiając szczegółowo wszystkie braki i niedomagania na odcinku komunikacji.

„Nie było jednak moim zamiarem — oświadczył referent w zakończeniu — przedstawienie sytuacji P. K. P. jako beznadziejnej, tak bowiem nie jest, co podkreślam z całym naciskiem. Intencją moją było wskazać, że kolei należy pomóc i to możliwie szybko, gdyż w przyszłości może być źle, jeśli będziemy żądali od niej pełnienia świadczeń przerastających realne możliwości. Mogę stwierdzić, iż w stosunku do środków, jakie kolei obecnie dajemy, sprawność ta jest znacznie lepsza, niż tego możnaby było się spodziewać. Jest to niewątpliwie zasługa armii kolejarzy, pełniących swą odpowiedzialną służbę w ciężkich warunkach, oraz sprężystego kierownictwa p. ministra.

Sprawozdawca wniósł na koniec o uchwalenie następujących rezolucyj:

„Sejm wzywa Rząd, aby przy układaniu budżetu w przyszłych latach stał na stanowisku zwalniania PKP od obowiązków wpłat nadwyżek wpływów nad rozchodami do skarbu państwa tak długo, póki stan urządzeń kolejowych nie zostanie doprowadzony do należytej normy.

Sejm wzywa rząd do przeprowadzenia rewizji taryf przewozowych, celem zwiększenia wpływów PKP.

Po przemówieniu referenta zabrał głos minister komunikacji płk. Ulrych.

Minister spraw zagranicznych Rzeszy p. von Ribbentrop przybywa dzisiaj do Polski z oficjalną wizytą.

Samobójstwo 16-letniego o parę królików

POZNAŃ. 16-letni Bolesław Koronka odebrał sobie życie przez powieszenie w stodole w Gnieźnie w obawie przed rozprawą sądową, na którą otrzymał wezwanie jako oskarżony o kradzież pary **królików.**

Trzy naczelne zasady polskiej polityki zagranicznej

określił p. min. J. Beck w wywiadzie dla prasy anglo-saskiej

WARSZAWA. Minister Spraw Zagranicznych J. Beck udzielił p. Pauly le Cler, przedstawicielce „North American News-Paper Alliance" i „Daily Telegraph" wywiadu, w którym m. in. oświadczył na pytanie, dotyczące przeszłości żołnierskiej:

„Doświadczenie wyniesione z okresu wojny dla każdego jest cenne. Ja osobiście, jako wytyczną postępowania opartą na regulaminie wojskowym przyjąłem dla siebie zasadę, że trzeba przede wszystkim dokładnie badać sytuację — a następnie szybko decydować i nie zmieniać już decyzji w czasie wykonania."

Dalej oświadczył p. Minister:

„Naczelną zasadą polskiej polityki jest utrzymanie dobrych stosunków z sąsiadami.

Drugą zasadą jest lojalne przestrzeganie aliansów, które Polska posiada z Rumunią i Francją.

Trzecia wreszcie, to sprzeciwiać się wszelkiej decyzji powziętej w sprawach interesujących Polskę, a bez jej udziału. Interes Polski określa się w dużym stopniu odległością problemu od jej granic."

Budowa mauzoleum królewskiego w Bazylice wileńskiej

WILNO. Prace przy budowie mauzoleum królewskiego w podziemiach Bazyliki wileńskiej dobiegają końca. W krypcie mieścić się będą trumny Aleksandra Jagiellończyka, Barbary Radziwiłłówny i królowej Elżbiety, pierwszej żony Zygmunta Augusta oraz złota urna z sercem króla Władysława IV.

Ogólny koszt budowy mauzoleum wyniesie z górą 150 tys. zł, wyasygnowanych przez rząd.

Popłoch wśród zwolenników Wołoszyna

UNGWAR. „Karpati Magyar Hirlap" donosi, że nominacja generała Prchali na trzeciego ministra rządu Rusi Podkarpackiej wywołała prawdziwy popłoch w kołach popierających reżim Wołoszyna. Ten sam dziennik podaje, że pierwszym zadaniem generała Prchali — według jego własnych słów — będzie zlikwidowanie bojówek Wołoszyna i reorganizacja całego aparatu administracyjnego na Rusi Podkarpackiej.

Dalej donoszą, że generał Prchala zwołał do Husztu wszystkich starostów karpatoruskich, z którymi odbył długie rozmowy. Wyniki tej konferencji trzymane są w tajemnicy.

Sprostowanie

Od Stowarzyszenia Niemieckich Nauczycieli i Nauczycielek w Polsce otrzymaliśmy następujące sprostowanie:

1. Nieprawdą jest twierdzenie, że zjazd niemieckich nauczycieli w Polsce domagał się „wprowadzenia do szkół niemieckich w Polsce podręczników, używanych w Rzeszy".

Natomiast prawdą jest, że zjazd przyjął do wiadomości, iż Zarząd Stowarzyszenia Władze Szkolne poprosił, aby raczyły zatwierdzić podręczniki szkolne, opracowane przez członków Stowarzyszenia i są przedłożone Komisji Ocen Książek i Pomocy Naukowych przy Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego już przed dłuższym czasem. Przy opracowaniu tych podręczników również są stosowane zasady programu urzędowego odpowiednio przystosowane do potrzeb i warunków szkół z niemieckim językiem nauczania w Polsce.

2. Nieprawdą jest twierdzenie, że zjazd domagał się „wprowadzenia programu nauczania z uwzględnieniem kulturalnych i sportowych zasad programu szkolnego w Rzeszy".

Natomiast prawdą jest, że przedłożono Władzom Szolnym projekt programu języka niemieckiego dla szkół powszechnych z niemieckim językiem nauczania w Polsce, w którym stosowano zasady Programu Nauki w Publicznych Szkołach Powszechnych z Polskim Językiem Nauczania. wydanego przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w Polsce.

Zjazd w p 2 swoich wytycznych przyjął jako zasadę.

Jak dla dziecka polskiego w urzędowym programie ośrodkiem nauczania jest kultura polska, tak analogicznie dla dziecka niemieckiego **w nauce języka niemieckiego** kultura niemiecka powinna być ośrodkiem.

3. Nieprawdą jest twierdzenie, że zjazd domagał się „dopuszczenia do szkół niemieckich w Polsce jedynie nauczycieli narodowości niemieckiej **odpowiednio wyszkolonych w specjalnych kursach w Rzeszy".**

Natomiast prawdą jest, że w wytycznych zjazdu odnośny ustęp ma brzmienie następujące: „Nauczycielem dziecka niemieckiego może być tylko nauczyciel-Niemiec".

O wyszkoleniu nauczycieli wogóle nie było mowy, tym mniej o wyszkoleniu na kursach specjalnych w Rzeszy.

Stowarzyszenie
Niemieckich Nauczycieli i Nauczycielek
w Polsce
Landesverband
Deutscher Lehrer u. Lehrerinnen in Polen
Stowarzyszenie zarejestrowane.
Jendrike Romanowski

Sprostowanie powyższe umieszczamy bez komentarzy — **w myśl dekretu prasowego.**

Milionowe zamówienie miasta Bydgoszczy w Szwecji

Bydgoszcz dokonała bardzo poważnego zamówienia. W jednej ze szwedzkich fabryk maszyn zamówiona została nowa turbina dla Elektrowni Miejskiej, wartości około miliona złotych. Z chwilą rozpoczęcia pracy przez tę turbinę, wydatność elektrowni bydgoskiej zwiększy się dwukrotnie. Pozwoli to miastu na zajęcie się elektryfikacją powiatu i całego okręgu bydgoskiego. Nadejście maszyny ze Szwecji spodziewane jest w niedługim czasie.

Wojska narodowe u bram Barcelony

patrz strona 2

Nieopisana panika w Barcelonie

Wojska narodowe u bram stolicy Katalonii

PERPIGNAN. Według opowiadań uchodźców hiszpańskich, którzy przybyli na granicę francuską, sytuacja w Barcelonie staje się coraz bardziej rozpaczliwa. Od trzech dni w rozdzielniach rządowych nie wydawano chleba. W nocy miasto tonie w ciemnościach. Bezustanne bombardowanie wytworzyło stan nieopisanej paniki.

Eskadry powietrzne gen. Franco ze szczególną zaciętością bombardowały lotnisko Lobregat. Ziemia na lotnisku jest dosłownie zorana pociskami.

LERIDA. Wojska powstańcze zajęły we wtorek w południe Gava, miejscowość oddaloną o ok. 10 km od południowych bram Barcelony.

Manresa jest ze wszystkich stron otoczona przez wojska gen. Franco i upadek jej jest nieunikniony.

Cała Barcelona znajduje się w polu widzenia powstańców i jest pod bezpośrednim obstrzałem ich artylerii. W centrum miasta panuje względny spokój, natomiast mieszkańców przedmieść ogarnęła panika.

Rzad jeszcze w Barcelonie

PERPIGNAN. Według informacyj, nadesłanych z Barcelony, zarządzono tam ewakuację ministerstw. Poszczególne urzędy przeniesione zostaną na północ, prawdopodobnie do m. Gerony i Figueras. Rząd jeszcze nie opuścił Barcelony.

Wczoraj rano Barcelona była ponownie bombardowana.

Dyplomaci już opuścili Barcelone

ST. JEAN DE LUZ. Przebywający jeszcze dotychczas w Barcelonie przedstawiciele dyplomatyczni państw obcych opuścili obecnie Barcelonę. Przewożenie mebli oraz archiwum francuskiej placówki dyplomatycznej do Francji rozpoczęło się już przed kilku dniami. Pozostali jeszcze w Barcelonie obserwatorzy cudzoziemscy twierdzą zgodnie, że wobec upadku Igualady, powstrzymanie ofensywy narodowej na Barcelonę stało się niemożliwym.

Zabici na statkach angielskich podczas bombardowania Barcelony

LONDYN. Podczas bombardowania portu Barcelony przez eskadry lotnicze gen. Franco jedna z bomb trafiła w parowiec „Deverbey", który został poważnie uszkodzony. Parowiec „African Mariner" zdaje się iż zatonął. Parowiec „Huntress" został trafiony 14 pociskami. Dwaj oficerowie z parowca „African Mariner" i „Deverbey" zostali zabici. W odległości 7 mil od wybrzeża zaatakowany był parowiec „Stanbrook".

GEN. MIAJA MÓWI:

Barcelona będzie drugim Madrytem

PARYŻ. Z Barcelony donoszą: W związku z ostatnimi wydarzeniami na froncie katalońskim przybył do Barcelony samolotem z Madrytu głównodowodzący wojskami republikańskimi gen. Miaja. Generał oświadczył, że Barcelona potrafi się obronić tak samo, jak Madryt w 1936 r. i, że ofensywa wojsk gen. Franco załamie się u bram Barcelony.

Delegacja Żydów w Polsce w drodze do Londynu

WARSZAWA. W związku z rozpoczynającymi się obradami konferencji eviańskiej dla spraw uchodźców wyjechała do Londynu delegacja żydowskiego komitetu dla spraw kolonizacji. Delegacja zamierza nawiązać kontakt z żydowskimi organizacjami za granicą, celem podjęcia wspólnej akcji w sprawie emigracji żydowskiej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb emigracyjnych żydostwa polskiego, a przede wszystkim przebywających w Polsce uchodźców z Niemiec.

Delegacja będzie się domagała umożliwienia nieskrępowanej, masowej emigracji żydowskiej do Palestyny.

Ziemia Pomorska – bastionem życia polskiego

Depesza P. Z. Z. do Pana Wojewody

Pan Wojewoda Pomorski Władysław Raczkiewicz otrzymał depeszę treści następującej:

Obradujący w Toruniu Zjazd Delegatów Okręgu Pomorskiego P. Z. Z. przesyła Ci, Panie Wojewodo, zapewnienie, że organizacja nasza wytężać będzie nadal swe siły w pozytywnej pracy z tą myślą przewodnią, aby z Ziemi Pomorskiej uczynić najpotężniejszy i wzorowo zagospodarowany bastion życia polskiego.

Prezydium Zjazdu

Poszkodowali skarb państwa na 2 miliony złotych

KATOWICE. W dniu wczorajszym rozpoczął się w Katowicach sensacyjny proces o przestępstwa podatkowe właścicieli i kilku kierowników wielkiego bazaru towarowego pod firmą „Whole Worth". Na ławie oskarżonych zasiedli: Lejb Posmantier, Hersz Cymberknopf, Chaim Kalb, Josek Cymberknopf. Nie przybyli na rozprawę Izak Zimber, Chaskiel Cymberknopf, Abraham Zimbar i Leja Zimbar. Oskarżonych broni 4-ch adwokatów warszawskich. Przestępstwo ich polega na tym, że podawali oni znacznie niższy procent w zeznaniach podatkowych, niż były w rzeczywistości. W ten sposób poszkodowali oni skarb państwa na sumę 2.078.689,41 złotych.

Paderewski wyjeżdża do Ameryki

NOWY JORK. Prasa amerykańska donosi, że w lutym przybywa do Ameryki na trzymiesięczne tournée koncertowe Ignacy Paderewski. Pierwszy koncert, który transmitowany będzie przez radio, odbędzie się w dniu 26 lutego.

Wisła pomorska nie grozi powodzią

nizinie nadwiślańskiej

Lody na Wiśle ruszyły i obecnie całą szerokością rzeki płynie gęsta kra. Ponieważ jednocześnie poziom wody podniósł się znacznie i wynosił w dniu wczorajszym w Toruniu 3,65 ponad stan normalny, lód spływa normalnie, nie tworząc zatorów. Stan poziomu wody przechodzi obecnie kulminację, tak, że niebezpieczeństwa powodzi nie należy się obawiać.

Aresztowanie agitatorów socjalistycznych w Gdyni

W związku z akcją przedwyborczą, jaka obecnie prowadzona jest w Gdyni, władze policyjne aresztowały znanego na terenie Gdyni działacza socjalistycznego 35-letniego Benedykta Jagłę, robotnika portowego, członka TUR'u, przewodniczącego sekcji kolejowej Centralnego Związku Robotników, głównego opiekuna czerwonego harcerstwa, skompromitowanego ostatnio w związku ze sprawą hufcowego Stan. Grabowieckiego.

Równocześnie aresztowany został 32-letni Franciszek Nowak, z zawodu steward.

Obaj zostali aresztowani jako podejrzani o organizowanie bojówki, która miała rozbijać wiece i demolować lokale wiecowe. Obu aresztowanym zarzuca się, że na zebraniu w Obłużu wzywali do udania się do Chylonii i rozbicia wiecu Stronnictwa Narodowego oraz zdemolowania Dworu Lipowego, w którym wiec się odbywał.

Aresztowani zostali osadzeni w więzieniu w Wejherowie aż do ukończenia śledztwa.

3 miesiące aresztu za zniesławienie zarządu Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich

WARSZAWA. Sąd Okręgowy w Warszawie zakończył proces p. Juliana Babińskiego z „Merkuriusza", oskarżonego o zniesławienie zarządu Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich, w artykule zarzucającym tolerowanie i ukrywanie korupcji prasowej. Artykuł ów poruszał sprawę pogłosek, dotyczących pobierania pewnych sum, wypłacanych przez dawny magistrat. Nazwisk nie wskazano. Zarząd Syndykatu zwrócił się do p. Babińskiego, aby podał te nazwiska, lecz to nie nastąpiło. Gdy p. Babiński w nowym artykule postawił dalsze krzywdzące zarzuty, Syndykat wytoczył sprawę sądową.

Sąd uznał winę p. Babińskiego za udowodnioną i skazał go na 3 miesiące aresztu, z zawieszeniem na 5 lat, oraz 200 złotych grzywny.

Lepsze płace na Zaolziu

w hutnictwie żelaznym

CIESZYN. Komisja rozjemcza pod przewodnictwem głównego inspektora pracy, dyrektora Mariana Klotta, ogłosiła orzeczenie, dotyczące spornych punktów układu zbiorowego dla hutnictwa żelaznego na obszarze ziem odzyskanych Śląska Cieszyńskiego.

Orzeczenie ustala nową taryfę płac dla zakładów przemysłu hutniczego i metalowoprzetwórczego, która wprowadza znaczną zwyżkę zarobków od 12 proc. w kategorii najniższej do 48 proc. w kategorii najwyższej płac.

Orzeczenie wprowadza jeszcze jedną zasadniczą zmianę na lepsze, zmieniając obowiązujący dotychczas system automatycznego awansowania robotników przy uwzględnieniu ich wieku w ten sposób, że górna granica awansu zostaje osiągnięta z upływem 30 lat życia, a nie — jak dotąd — po roku 45 i 48.

Spadek kursów na giełdzie nowojorskiej

NOWY JORK. Na zebraniu nowojorskiej giełdy pieniężnej w dniu 23 bm. panował nastrój olbrzymiej nerwowości, spowodowanej pesymistyczną oceną perspektyw europejskich. Masowa podaż papierów spowodowała poważny spadek kursów.

Gwałtowna burza szaleje na Atlantyku

BREST. Od 24 godzin na oceanie Atlantyckim szaleje niezwykle gwałtowna burza. Liczne okręty znajdują się w niebezpieczeństwie. Dwa holowniki ratownicze udały się na pomoc parowcowi angielskiemu, któremu groziło rozbicie się o rafy podwodne w pobliżu wysepki Ronde.

Pod zarzutem otrucia żony „barem" z trucizny na szczury

stanął wczoraj przed sądem w Warszawie „drugi Grzeszolski"

WARSZAWA. W warszawskim sądzie okręgowym rozpoczął się wczoraj sensacyjny proces poszlakowy, o otrucie żony nieustaloną substancją.

Na ławie oskarżonych zasiada 33-letni Stanisław Dylewski, palacz w Komendzie Straży Granicznej. Żona jego zmarła dnia 21 czerwca roku ubiegłego. Przyczyny śmierci nie ustalono, zachodziło jednak podejrzenie, że śmierć nastąpiła wskutek jakiegoś zatrucia. Zarządzono sekcję zwłok i postępowanie karne. Prof. Wachholz z Krakowa wydał opinię, że przyczyny śmierci nie można wyjaśnić, nasuwają się jednak podejrzenia zatrucia.

Sprawę Stanisława Dylewskiego nazywają procesem warszawskiego Grzeszolskiego. W wyniku przeprowadzonego śledztwa Dylewski został oskarżony o systematyczne trucie i uśmiercenie swej żony węglanem baru, związkiem z tej samej grupy co groźny i zagadkowy tal.

Oskarżony ma lat 34, żona była od niego starsza o 3 lata.

Przyczyną katastrofy domowej była młoda dziewczyna Władysława Karczewska. Udawał wobec niej kawalera, nie wspomniał ani o żonie, ani o dwu swych synach. Podsądny obiecywał dziewczynie ożenek i dał nawet na zapowiedzi, wyznaczając termin ślubu na 3 lipca 1938 r.

Dylewska nie wiedziała, że jest zdradzana. Od początku 1937 r. zapadała na zdrowiu. Dziwne miała objawy. Ciągłe torsje, bóle głowy, wreszcie nieżyt dróg pokarmowych i zapalenie woreczka żółciowego.

Po śmierci Dylewskiej w toku śledztwa dzieci nieboszczki zeznały, że ojciec dawał ich matce jakieś proszki, po których zawsze źle się czuła.

Wreszcie policja znalazła bardzo poważny dowód. W piwnicy, gdzie bywał tylko oskarżony, ujawniono zamaskowaną skrytkę w murze, a w niej pudełko trucizny na szczury „Morditor" z połową zawartości i blaszaną pokrywkę ze śladami rozcieranego proszku. Zarówno „Morditor" jak i owe ślady proszku zawierały bardzo duży odsetek baru.

W toku wczorajszej rozprawy oskarżony wypierał się winy. Rozprawa potrwa 2—3 dni.

Przegląd prasy

Naczelny Wódz do powstańców wielkopolskich

„Polska Zbrojna" podaje tekst przemówienia, które wygłosił Naczelny Wódz do powstańców wielkopolskich podczas uroczystego obchodu powstania wielkopolskiego w stolicy. P. Marszałek powiedział między innymi:

Wreszcie, jako zwycięscy powstańcy staliście się triumfującymi żołnierzami niepodległej Polski. Złączyliście w sobie dwie epoki: legendą opromienioną epokę powstańczą i realną a tak dostojną w swym realiźmie epokę suwerennej Polski, która coraz umiejętniej się rządzi, która zna swe prawa i która swych praw dochodzić i bronić skutecznie potrafi.

„Praca Wasza i żołnierskie przeżycia predestynuje Was na rozumnych starszych braci dla młodego pokolenia, dla którego — zupełnie zresztą słusznie — niepodległość jest czymś tak samo przez się zrozumiałym i naturalnym, jak naturalnym jest to, że oddycha się powietrzem. Należy jednak umieć odróżniać powietrze zatęchłych zaułków od powietrza szerokich i dalekich horyzontów".

Posiedzenie koła parlamentarnego O. Z. N.

WARSZAWA. W dniu 23 bm. odbyło się pod przewodnictwem szefa O. Z. N. pos. gen. Skwarczyńskiego posiedzenie koła parlamentarnego O. Z. N. Około 3 godzin trwająca dyskusja poświęcona była sprawom związanym z pracami komisji budżetowej Sejmu oraz działalnością zespołów zagadnieniowych koła.

Związek Obywateli Polskich powstaje w Wiedniu

WIEDEŃ. Pod przewodnictwem konsula generalnego R. P. Grabińskiego odbyło się zebranie przedstawicieli obywateli polskich w Wiedniu dla omówienia sprawy założenia Związku Obywateli Polskich w Wiedniu. Wybrany został komitet organizacyjny.

32 miasta w Wielkopolsce głosowały w ubiegłą niedzielę

Wybory odbyły się w zupełnym spokoju. Frekwencja głosujących — nierówna od ca 50% do ca 80%.

W poszczególnych miastach wyniki wyborów przedstawiają się następująco:

Dolsk: listy OZN, gospodarcze oraz inne prorządowe — 8 mandatów, Str. Narodowe — 4 mandaty.

Książ: listy OZN, gospodarcze oraz inne prorządowe — 7 mandatów, Str. Narodowe — 5 mandatów.

Śrem: listy OZN, gospodarcze oraz inne prorządowe — 5 mandatów, Str. Narodowe — 8 mandatów, Str. Pracy — 3 mandaty.

Buk: listy gospodarcze OZN, oraz inne prorządowe — 4 mandaty, Str. Narodowe — 8 mandatów.

Opalenica: listy OZN, gospodarcze oraz inne prorządowe — 3 mandaty, Str. Narodowe — 8 mandatów, Str. Pracy — 1 mandat.

Lwówek: listy OZN, gospodarcze oraz inne prorządowe — 4 mandaty, Str. Narodowe — 8 mandatów.

Zbąszyń: listy prorządowe — 7 mandatów, Str. Narodowe — 9 mandatów.

Wolsztyn: listy prorządowe — 3 mandaty, Str. Narodowe — 9 mandatów.

Chodzież: listy OZN, gospodarcze oraz inne prorządowe — 4 mandaty, Str. Narodowe — 2 mandaty, PPS — 9 mandatów, Niemcy (J. D. P.) — 1 mandat.

Pniewy: listy OZN, gospodarcze oraz inne prorządowe — 3 mandaty, Str. Narodowe — 9 mandatów.

Wronki: listy OZN, gospodarcze, oraz inne prorządowe — 6 mandatów, Str. Narodowe — 10 mandatów.

Śmigiel: listy OZN, gospodarcze oraz inne prorządowe — 3 mandaty, Str. Narodowe — 7 mandatów.

Kościan: listy OZN, gospodarcze, oraz inne prorzadowe — 9 mandatów, Str. Narodowe — 15 mandatów.

Wielichowo: wybory się nie odbyły; z listy kompromisowej do Rady Miejskiej weszło 5-ciu prorządowców, oraz 7 członków Str. Narodowego.

Miejska Górka: listy OZN, gospodarcze oraz inne prorządowe — 3 mandaty, Str. Narodowe — 3 mandaty, Str. Pracy — 6 mandatów.

Jutrosin: listy OZN, gospodarcze oraz inne prorządowe — 6 mandatów, Str. Narodowe — 4 mandaty, Str. Ludowe — 1 mandat, Niemcy — 1 mandat.

Rawicz: listy OZN, gospodarcze oraz inne prorządowe — 13 mandatów, Str. Narodowe — 10 mandatów, Niemcy (D. V.) — 1 mandat.

Bojanowo: listy OZN, gospodarcze oraz inne prorządowe — 3 mandaty, Str. Narodowe — 7 mandatów, Str. Pracy — 1 mandat, Niemcy (D. V.) — 1 mandat.

Sarnowa: listy OZN, gospodarcze oraz inne prorządowe — 1 mandat, Str. Narodowe — 5 mandatów, Str. Pracy — 6 mandatów.

Kostrzyn: listy OZN, gospodarcze oraz inne prorzadowe — 7 mandatów, Str. Narodowe — 5 mandatów.

Środa: listy OZN, gospodarcze oraz inne prorządowe — 6 mandatów, Str. Narodowe — 7 mandatów, PPS — 3 mandaty.

Gostyń: listy OZN, gospodarcze oraz inne prorządowe — 8 mandatów, Str. Narodowe — 7 mandatów, Str. Pracy — 1 mandat.

Borek: listy OZN, gospodarcze oraz inne prorządowe — 5 mandatów, Str. Narodowe — 7 mandatów.

Krobia: listy OZN, gospodarcze oraz inne prorządowe — 4 mandaty, Str. Narodowe — 8 mandatów.

Czarnków: lista OZN, — 4 mandaty, Str. Narodowe — 8 mandatów.

Ostrzeszów: lista OZN — 4 mandaty, Str. Narodowe — 8 mandatów. ONR — 1 mandat, Str. Ludowe — 3 mandaty.

Żerków: listy OZN, gospodarcze oraz inne prorządowe — 6 mandatów, Str. Narodowe — 6 mandatów.

Pakość: listy OZN, gospodarcze oraz inne prorządowe — 9 mandatów, Str. Narodowe — 3 mandaty.

Janowiec: listy OZN, gospodarcze oraz inne prorządowe — 7 mandatów, Str. Narodowe — 5 mandatów.

W dniu 26 lutego b. r. odbędzie się dalsza seria wyborów miejskich.

Pamięci bohatera polskiego w Kanadzie

Przed stu laty poległ w walce o wolność ludu kanadyjskiego Gustaw Szulc. Rok ubiegły przypomniał jego nazwisko obok nazwiska Kazimierza Gzowskiego, który swe życie poświęcił również dla dobra Kanady i jej ludności.

Szulc, emigrant polityczny, przybyły do Ameryki po upadku powstania 1830 roku, zapał swój i zdolności wojskowe oddał na rzecz wyzwoleńczych walk w Kanadzie. Tragedię wyprawy Szulca pod Windmill, jego bohaterską obronę i śmierć omawia artykuł, jaki ukazał się w piśmie kanadyjskim: „The Globe and Mail Toronto". Szlachetna postawa naszego rodaka zdobyła mu uznanie wdzięcznego ludu kanadyjskiego, który widzi w nim swego bohatera narodowego.

Czy zwrot ku rzeczywistości?

(t. s.) Treść i poziom niedzielnego artykułu wstępnego „Danziger Vorpostena" poleca go uwadze opinii polskiej, również i dlatego, że ukazał się właśnie na łamach oficjalnego organu narodowo-socjalistycznego w Gdańsku.

Już sam tytuł: „Gdańsk — załatwiona sprawa genewskiej Ligi" streszcza wyrażony obszernie pogląd „Vorpostena" na stosunek gdańsko-genewski, w szczególności stosunek rządzących dziś w W. Mieście narodowych socjalistów do Ligi Narodów. Spoglądając z najwyższym krytycyzmem na minioną bezpowrotnie rolę Ligi jako rozjemcę polsko-gdańskich spraw spornych, narodowi socjaliści stwierdzają, że uchwały instytucji genewskiej nie posiadają żadnego znaczenia dla praktyki życiowej Gdańska.

Najbardziej nawet krytycznie odnosząc się do rozmaitych pociągnięć czynników gdańskich, niepodobna zaprzeczyć realizmowi tego twierdzenia. Niewątpliwie bowiem przykrojona na ustrój demokratyczny Konstytucja Wolnego Miasta nie odpowiada rzeczywistości systemu totalnego, a znaczenie instytucji genewskiej w życiu Gdańska zgodne jest całkowicie z obserwowaną ewolucją Ligi, poza którą decydują się wszystkie ważniejsze sprawy międzynarodowe.

Nie to jednak jest istotne, ani też zmiany Konstytucji, które prędzej czy później mają nastąpić. Istotą dla Gdańska, dla jego przeszłości, teraźniejszości i przyszłości jest położenie u ujścia Wisły w obszarze gospodarczym Polski i stwierdzenie wagi tego faktu z wszystkimi nie do odparcia konsekwencjami. Świadomości tego i trzeźwego uzmysłowienia sobie płynących stąd wniosków brakło zawsze w publicznych oświadczeniach czynników narodowo-socjalistycznych, zwłaszcza wobec realizmu politycznego jakim zwykli się chlubić. Ostatni okres politycznego życia gdańskiego, by wymienić oświadczenie noworoczne kierownika partii narodowo-socjalistycznej w Gdańsku p. Forstera i omawiany właśnie artykuł p. Zarskego, naczelnego redaktora „Vorpostena" zdaje się świadczyć o pewnym otrzeźwieniu i pożytecznej obustronnie ewolucji od urabiających może nastroje, lecz oderwanych od rzeczywistości haseł politycznych („Zurück zum Reich") do realnej podstawy.

Trudno nie przytoczyć organu narodowo-socjalistycznego, gdy pisze o duchowym doszlusowaniu Wolnego Miasta do Rzeszy, od której w oddzieleniu żyć musi, i o tym, że narodową ambicję Gdańska zadowala samodzielna decyzja we wszystkim, co dotyczy jego niemieckości. Gdańsk bowiem nie ma już obaw o swą niemieckość — pisze p. Zarske, co potwierdza tylekrotne nasze wywody, a co tym bardziej warte jest podkreślenia, im silniej odbija od dotychczasowej praktyki operowania straszakiem „niebezpieczeństwa" polskiego, zagrażającego rzekomu Wolnemu Miastu.

Najbardziej wymowną kropkę nad „i" stawia jednak zakończenie artykułu „Vorpostena", które cytujemy i podkreślamy:

„Wolne Miasto żyje w obszarze gospodarczym Polski jako niemieckie państwo (?) przy boku Rzeszy. Geopolityczne dane jego położenia i gospodarczy rozwój Rzeszy muszą być współczynnikami wystarczającej podstawy materialnej dla zdolności życiowej Wolnego Miasta. Z perspektywą na realizację tego naturalnego i niezbędnego rozwiązania narodowo - socjalistyczny Gdańsk wszedł w r. 1939. Jeśli Gdańsk gospodarczo wykorzystany przez Polskę i wbudowany całkowicie w polsko-niemieckie stosunki gospodarcze wypełnić by mógł rzeczywiście swą normalną funkcję człona wiążącego Niemcy i Polskę, wtedy nie będzie już żadnej kwestii gdańskiej, która wymagałaby koniecznej rewizji".

Autor tych słów nie ustrzegł się od błędów, przede wszystkim niezrozumiałej wprost niekonsekwencji, gdy stwierdzając, że Gdańsk leży w obszarze gospodarczym Polski, gospodarczemu rozwojowi Rzeszy a nie Polski wyznacza rolę współczynnika dla podstawy życiowej Wolnego Miasta. Wiadomo przecież, a zapewne i autorowi, że właśnie upadek czy rozwój zaplecza polskiego decyduje o życiu Gdańska, w którego rozwoju życie gospodarcze Rzeszy jest momentem mocno drugorzędnym, dopiero wtórnym — związanym ze stosunkami polsko-niemieckimi.

Główną jednak myśl zdanie ostatnie wyraża dostatecznie wyraźnie: już nie ma żadnej kwestii gdańskiej, którąby wymagała rewizji. Jest tylko zagadnienie ścisłej polsko-gdańskiej współpracy gospodarczej i rola pomostu polsko-niemieckiego, zadanie naszym zdaniem już jedynie socjologiczne, kulturalne a nie gospodarcze.

Czy możliwości gospodarcze Gdańska są już wykorzystywane przez Polskę? Rok ubiegły, w obrotach portu mimo niekorzystnych dlań warunków zewnętrznych i wewnętrznych stojący naogół na poziomie r. 1937 i pomyślny stan gospodarczy Wolnego Miasta dają wyraźnie pozytywną odpowiedź.

Czy możliwości Gdańska można było lepiej wykorzystać? I o tym także dostatecznie wyraźnie mówią warunki życia gdańskiego, o czym będzie jeszcze mowa innym razem i na innym miejscu.

Artykuł „Vorpostena" zbliżył się do realnej podstawy, którą Gdańskowi wyznacza rzeczywistość jego, a nie demagogiczne hasła. Jeśli jednak artykuł nie ma być tą przysłowioną jaskółką, która nie robi jeszcze wiosny, trzeba, aby „Der Danziger Vorposten" pamiętał, że artykuły wstępne czyta znaczna mniejszość ludzi w przeciwieństwie do popularnej kroniki kryminalnych sensacyj. A tam właśnie umieszcza „Vorposten" Polaków, usiłując przy pomocy różnych „Greulnachrichten" — choćby ostatniej napaści na policyjne władze polskie — nastawić opinię niemiecką wrogo lub pogardliwie dla Polaków.

Nie tak wygląda most polsko-niemiecki, o którym pisze p. Zarske. Niechby „Vorposten" skończył z dwutorowością, ze szkalowaniem Polaków i władz polskich w swoim piśmie, a wtedy opinia polska weźmie jego deklaracje całkiem poważnie.

O czym się mówi:

Jedno z pism warszawskich podaje analizę preliminarza budżetowego w przedmiocie państwowych dotacji dla poszczególnych wyznań. Z zestawienia tego wynika, że państwo dopłaca rocznie do każdego katolika 78 groszy, do greko-katolika 1 zł.

Skąd to uprzywilejowanie grekokatolików?

*

W szeregu pism ukazała się pogłoska, jakoby „Kurier Poranny" nabyć miał rząd, a „jako wydawcy figurować mają: premier Sławoj-Składkowski, wicepremier Kwiatkowski oraz minister Poniatowski".

Agencja „Iskra" dowiaduje się ze źródeł miarodajnych, że pogłoska ta w zupełności nie odpowiada prawdzie.

*

Prasa wileńska podaje, że Iwan Mozżuchin pochodzi z polskiej rodziny Chodźków z Wilna, ergo uznaje Mozżuchina za Polaka. To nieprawda. Mozżuchin zruszczył się, całe życie podawał się za Rosjanina i nigdy do polskości się nie przyznawał.

Dlatego i my nie będziemy się do niego przyznawać.

*

Łączna suma kapitałów zakładowych i rezerwowych w spółkach akcyjnych w Polsce wynosi 3.824 mil. zl, natomiast zobowiązania tych spółek — 3.910 mil. zł. Jak w tych warunkach wygląda kalkulacja przemysłowa, obciążona procentami tak wielkich zobowiazań?

Odpowiedź rządu na interpelację pos. Putka w sprawie amnestii

WARSZAWA. Prezes Rady Ministrów wystosował do marszałka Sejmu odpowiedź na interpelację pos. Putka w sprawie amnestii. W odpowiedzi tej prezes Rady Ministrów oświadcza, iż rząd nie zamierza wystąpić z inicjatywą ustawodawczą w sprawie amnestii. Rząd nie widzi właściwych podstaw do takiej inicjatywy, w szczególności co do osób, które nie poddały się skutkom prawomocnych wyroków sądów Rzeczypospolitej.

Rząd nie uważa dalej, aby zniesienie instytucji „miejsc odosobnienia" było na czasie, natomiast jest zdania, że dotychczasowe oddziaływanie tej instytucji na stan bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego przemawia za jej utrzymaniem.

Premier W. Brytanii o służbie ochotniczej narodu angielskiego

LONDYN. Premier Chamberlain wygłosił przez radio przemówienie na temat „rządowego planu narodowej służby ochotniczej". Premier podkreślił, iż Anglia nigdy nie zacznie wojny, ale może być zmuszoną do wzięcia udziału w wojnie, dlatego musi być gotowa do obrony. Im lepiej będziemy przygotowani do obrony — powiedział premier — tym mniejsze będą szanse, iż będziemy zaatakowani. Przedstawiwszy w głównych zarysach zasady narodowej służby ochotniczej, premier Chamberlain oświadczył, iż wbrew głosom, przemawiającym za służbą przymusową, zdecydował się na służbę ochotniczą, jako bardziej zgodną z ustrojem Anglii.

Fenomen geologiczny

Wybuch błotnego wulkanu w Portugalii

LIZBONA. Lizbońskie „Djaro de Noticias" notuje ciekawy fenomen geologiczny, jaki miał miejsce w miejscowości Sobral. W nocy z dnia 18 na 19 bm. mieszkańcy wioski usłyszeli wyraźne podziemne odgłosy i uczuli lekki wstrząs, podobny do słabego trzęsienia ziemi. Rano skonstatowano, że w miejscowości Sobral na polach utworzył się rodzaj „krateru" około 30 metrów długiego i około 15 metrów szerokiego dość głębokiego, skąd w nocy została wyrzucona znaczna ilość kamieni i błota, które spływając po słabej pochyłości terenu, zniszczył pas szerokości 30 metrów a długości około 200 metrów zasiewów, pokrywając je błotem i kamieniami.

Ofiara bezrobotnych

Na paryskim przedmieściu Juvisy-sur-Orge miejscowy proboszcz najął bezrobotnych do budowy kaplicy. Gdy pierwszego dnia wieczorem udał się z wypłatą dzienną, zamiast robotników zastał na rusztowaniu napis: „Pierwszą zapłatę robotnicy ofiarują na kościół. Jutro zaczyna się budowa!"

Świątynię etruską odkryto we Włoszech

PERUGIA. Podczas prac wykopaliskowych w okolicach starożytnej osady Urbinul Hortense, rozciągającej się na przestrzeni 80.000 m. kw., odkopano ostatnio nader interesujący i wartościowy objekt: wspaniale wyposażoną świątynię etruską.

Jeszcze jedna demonstracja bezrobotnych angielskich

Urządzili ją bezrobotni podczas wielkiego meczu piłki nożnej, ogłaszając zapomocą plakatów, że chętnie zajęliby miejsce ...piłki i pozwolili się kopać, gdyby otrzymali za to zasiłek. Policja dokonała kilku aresztowań.

Na bieżni, boisku i ringu

Szybowiec polski kandydatem na szybowiec olimpijski.

HELSINKI. Jak wiadomo, po raz pierwszy w historii nowoczesnych igrzysk olimpijskich uwzględnione zostaną w programie igrzysk w Helsinkach zawody szybownicze.

Obecnie Międzynarodowa Federacja Szybownictwa zastanawia się nad wyborem typu szybowca olimpijskiego. Pod uwagę wziętych zostanie 5 szybowców: 2 niemieckie, 2 włoskie i 1 polski.

Loty próbne na tych szybowcach odbędą się w Rzymie w czasie od 20—28 lutego br.

Ceny biletów wstępu na narciarskie mistrzostwa świata.

Ceny biletów wstępu na Narciarskie Mistrzostwa Świata — Zawody F. I. S. w Zakopanem w dniach 11—20 lutego 1939 r. są następujące:

Sobota 11 lutego — Uroczystość otwarcia zawodów — wstęp zł 1.

Niedziela 12 lutego — Bieg zjazdowy pań i panów; wstęp norm. 3 zł, zniżk. 2 zł

Poniedziałek 13 lutego — Bieg rozstawny 4 razy 10 km, cena norm. zł 2,—, zniżk. 1 zł, dopłata na trybuny norm. 2 zł.

Wtorek 14 lutego — Slalom pań i panów, rozdanie nagród za biegi zjazdowe; cena norm. zł 2, cena zniżk. zł 1.

Środa 15 lutego — Bieg 18 km; cena n. zł 2, cena zniżk. zł 1, dopłata na trybuny norm. zł 2, zniżk. zł 1.

Czwartek 16 lutego — Konkurs skoków do kombinacji; norm. 5 zł, zniżk. 3 zł, dopłata na trybuny norm. 6 zł, dopłata do miejsca w loży na zeskoku zł 4.

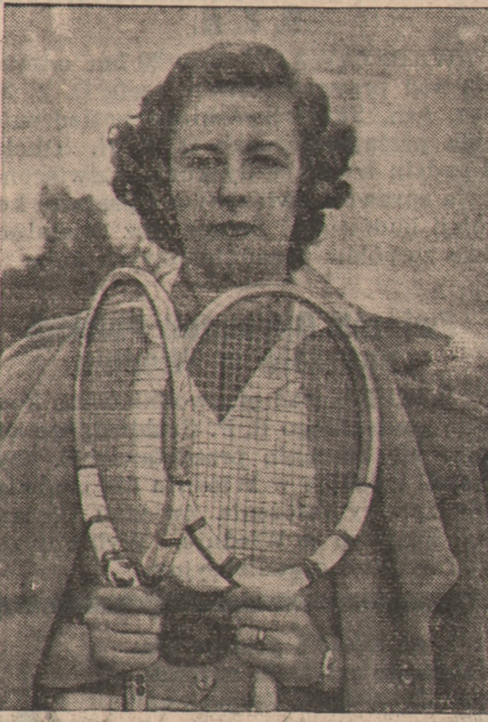
Sobota 18 lutego — Bieg 50 km; norm. 2 zł zniżk. 1 zł, dopłata na trybuny norm. 2 złote.

Niedziela 19 lutego — Otwarty konkurs skoków; norm. 5 zł, zniżk. 3 zł, dopłata na trybuny norm. 6 zł, dopłata do miejsca w loży na zeskoku norm. 4 zł; rozdanie nagród i uroczystość zamknięcia zawodów — cena norm. 2 zł, cena zniżk. 1 zł.

Karta abonamentowa uprawniająca do wstępu na wszystkie dni zawodów kosztuje 20 zł, cena zniżkowa zł 12,—

Do zniżek mają prawo osoby zrzeszone w Polskim Związku Narciarskim, młodzież do lat 18, oraz żołnierze i podoficerowie do stopnia sierżanta włącznie.

Karty abonamentowe zniżkowe są do nabycia wyłącznie w Zakopanem w Towarzystwie Księgarń „Ruch" oraz w Biurze L. P. T.

AMERYKANKA WHEE CER mistrzowska tenisistka pokonała w Bremie węgierkę Somogy w hali.

Raid zimowy Polskiego Touring-Klubu

Druga po zawodach FIS wielka impreza zimowa

Drugi automobilowy raid zimowy Polskiego Touring Klubu wzbudził wielkie zainteresowanie ze względu na odmienne od dotychczas stosowanego ujęcia regulaminu w zakresie klasyfikacji, punktacji i kontroli czasu na drodze, co w wyniku przerzuca decyzję o klasyfikacji na rezultaty z przejazdu trasy.

Cały szereg wybitnych kierowców zgłosiło już swój udział w raidzie, a m. in. znani i czołowi automobiliści: pp. Witold Rychter, Mazurek i Karczewski (na Chevroletach) oraz inż. Marek i Starorypiński (na Olympiach).

Również wśród automobilistów zagranicznych, raid wzbudził duże zainteresowanie; ze strony kierowców niemieckich Polski Touring Klub otrzymał już nawet zgłoszenia.

Raid składa się z trzech prób:

I-sza próba szybkości płaskiej odbędzie się dnia 24 lutego o godz. 7. Start zawodników odbędzie się w garażu na Dynasach, skąd zawodnicy korowodem przejadą przez miasto, udając się do Miłosny na skrzyżowanie szos na Garwolin i Mińsk Mazowiecki, gdzie odbędzie się próba szybkości płaskiej. Próba odbędzie się na dystansie 1 kilometra ze startu stojącego z uruchomionym silnikiem.

II-ga próba (przejazd trasy) będzie kontrolowana co do czasu w szeregu punktów, przy czym na etapie pierwszym, na dystansie Miłosna — Kosów, będą czynne następujące punkty kontroli czasu: Lublin, Lwów, Stanisławów i Kosów (meta).

Na etapie II Kosów — Krynica kontrole czasu są ustanowione w Stryju, Krośnie i Krynicy. Na etapie III Krynica —Zakopane punktami kontroli czasu będą: Krościenko, Nowy Targ i Zakopane.

Meta raidu w Zakopanem będzie się mieściła przed garażem samochodowym L.P.T. jedną z największych inwestycji turystycznych, przeprowadzonych ostatnio w Zakopanem przez Ligę Popierania Turystyki.

Próba III szybkości górskiej odbędzie się w Zakopanem na nowej drodze na Kalatówki. Start do próby szybkości górskiej nastąpi z t. zw. ronda Alei Prezydenta Mościckiego; meta przed hotelem na Kalatówkach.

Raid zakończy się po III próbie, przy czym już o godz. 19 dnia 26 lutego będą ogłoszone wyniki i rozdane zawodnikom nagrody w hotelu na Kalatówkach.

W Zakopanem zainteresowanie raidem jest wielkie, spodziewane jest bowiem pozostanie licznej rzeszy gości i zawodników z FIS'u na zakończenie II Zimowego Raidu Polskiego Touring Klubu. (PAT).

Wszystko jest przygotowane do zawodów F. I. S.

W Zakopanem odbyło się szereg posiedzeń różnych komisyj komitetu zawodów F. I. S., a przede wszystkim komisji przebiegu imprezy pod przewodnictwem generalnego sekretarza komitetu red. Faechera. W niedzielę poza tym odbyła się generalna próba urządzeń łączności na stadionie narciarskim pod Krokwią i na terenie slalomu na Kalatówkach. Próba wypadła nad wyraz udatnie, wykazując stuprocentową sprawność i celowość wszystkich urządzeń. W obradach i próbach brał udział przewodniczący komitetu głównego zawodów F. I. S. wiceminister Bobkowski.

Z CAŁEGO ŚWIATA

MEDIOLAN. W meczu bokserskim o mistrzostwo świata w wadze muszej, rozegranym w Mediolanie, młody pięściarz belgijski Raoule Legryse znokautował w 9 rundzie obrońcę tytułu mistrzowskiego, Włocha Urbinati.

*

BUDAPESZT. W Budapeszcie odbyły się mistrzostwa Węgier w łyżwiarstwie. — W jeździe figurowej tytuły mistrzowskie zdobyli: Elemer von Tertak, Ewa Botond i rodzeństwo Szekrenyessy. — W jeździe szybkiej mistrzostwo zdobył Lindner przed obrońcą tytułu, Hidvegim.

*

BIAŁOGRÓD. Jugosłowiański Związek Hokeja Lodowego zdecydował wysłać na mistrzostwa świata drużynę klubową jako reprezentację państwa. Drużyną tą będzie SC Illyria z Lublany.

*

HELSINKI. Słynny oszczepnik finlandzki, Nikkanen, który przed paroma miesiącami uległ nieszczęśliwemu wypadkowi w czasie jazdy na motocyklu, wrócił już obecnie do zdrowia. Lekarze oświadczyli, że uszkodzone ramię Nikkanena zostało kompletnie wyleczone i że będzie on w stanie uzyskiwać wyniki nie gorsze od tych, jakie notował ostatnio.

*

HELSINKI. Według sprawozdania Fińskiego Zw. Lekkoatletycznego, w sezonie ubiegłym 325 klubów sportowych z 18 okręgów wysłało na kursy wyszkoleniowe ponad 15 tysięcy lekkoatletów. W tym samym okresie zorganizowano 396 kursów wyszkoleniowych. Ponadto ponad 4600 lekkoatletów przeszło kursy specjalne. — Cyfry te wskazują, że fińskie kluby lekkoatletyczne prowadzą niezwykle aktywną działalność.

„Nasz Kuba" w Nadrenii otrzymał Złote Rodło

Nasze wychodźtwo w Essen (Nadrenia) uczciło serdecznie 25-letnią działalność narodową Jakuba Przybylskiego jako prezesa Związku Polskich Kół Śpiewaczych na Zachodzie Rzeszy Niemieckiej. Prezesowi Przybylskiemu, zwanym w Westfalii i Nadrenii popularnie prezesem Kubą lub po prostu „naszym Kubą", wręczono w dowód uznania szereg upominków.

Mianowicie podczas obchodu na jego cześć prezes Przybylski otrzymał portret ks. kardynała Hlonda z osobistą dedykacją Prymasa Polski, Złote Rodło (znak ludu polskiego w Rzeszy) od Związku Polaków w Niemczech, dyplom pierwszego honorowego członka Związku Polskich Kół Śpiewaczych w Berlinie i szereg innych dowodów uznania.

W uroczystości wziął udział kierownik naczelny Związku Polaków w Niemczech dr. Jan Kaczmarek z Berlina, który w swoim przemówieniu wskazał na moc, zakutą w wierzącym sercu polskim, które nie zna lęku.

„Nasz Kuba" — ojciec śpiewactwa polskiego w Nadrenii i Westfalii, przyjmował życzenia z głębokim wzruszeniem.

Złoto szwajcarskiego Banku Narodowego ukryte w Alpach?

BERN. W związku z wiadomościami, jakie się ukazały w prasie, że belgijski i holenderski banki emisyjne złożyły część swych zapasów złota za granicą, dziennik berneński „Der Bund" notuje, iż według uzasadnionych domysłów, znaczna część zapasów złota Szwajcarskiego Banku Narodowego zdeponowana została również za granicą, reszta zaś ukryta w bezpiecznym miejscu w górach szwajcarskich. Fakt ten trzymany jest zresztą w tajemnicy przez władze szwajcarskie.

Nieudały „wiec" pana z żałobną opaską

w wagonie tramwajowym

Poznański „Nowy Kurier" opisuje „tragifarsę", jaka rozegrała się w wagonie tramwajowym w Poznaniu.

Do tramwaju wsiadł jakiś pijany osobnik z żałobną przepaską na lewym ramieniu, t. j. jak się później okazało, z... żałobą „organizacyjną" po zgonie ś. p. Romana Dmowskiego.

Osobnik ten zaczął wygłaszać do pasażerów tramwaju „przemówienie", a następnie podnosząc głos zaczął krzyczeć, że w Polsce wszystko to **„ścierwo" i „zaraza" i że tylko Dmowski „to był człowiek".** — (Przy wymawianiu nazwiska Dmowskiego uchylał kapelusz). Na grzeczną uwagę konduktora, aby się uspokoił i nie krzyczał, osobnik ten odezwał się poufale do konduktora:

— Panie, Pan też tak myśli jak ja, dlatego pan się śmieje, pan tylko nie może tego głośno mówić...

Na perswazje konduktora, żeby uspokoił się ze względu na pasażerów tramwaju, bo w przeciwnym razie będzie zmuszony opuścić tramwaj — osobnik ten zaczął **odgrażać** się konduktorowi:

— Panie, bądź pan cicho, ja wracam właśnie od Maćkowiaka! (Uwaga redakcji: chodziło tu widocznie o dyrektora Poznańskich Kolejek Elektrycznych inż. Maćkowiaka).

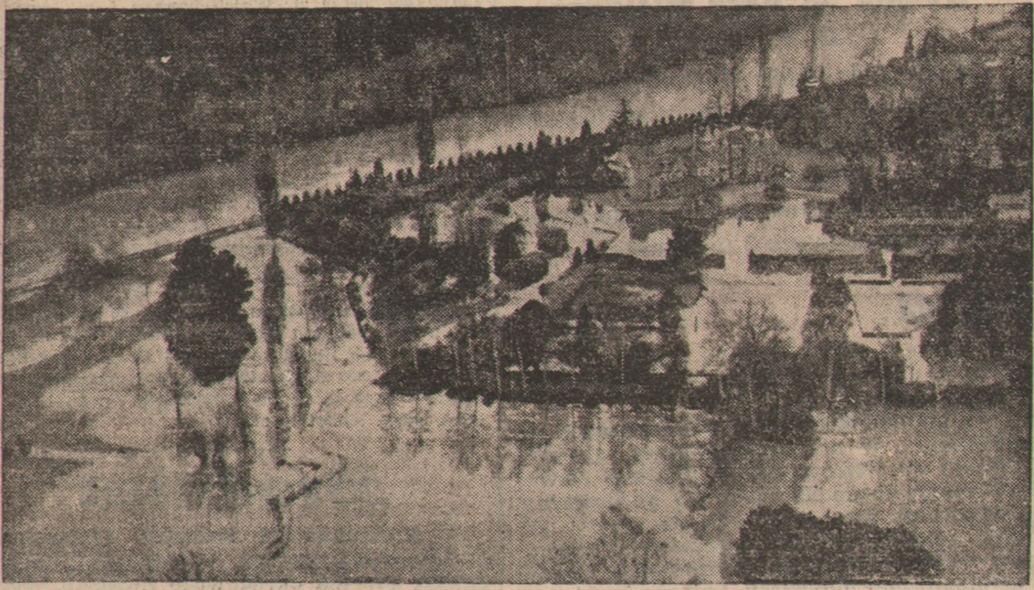
Pasażer krzyczał w dalszym ciągu i zachowywał się wobec pasażerów w sposób w najwyższym stopniu wyzywający i zaczepny, co wprowadziło wszystkich pasażerów, a zwłaszcza panie, w zdenerwowanie.

Prośby i perswazje konduktora tramwaju wobec tego „dygnitarza" nie odniosły żadnego skutku, przeciwnie na zagrożenie konduktora, że będzie musiał na najbliższym przystanku opuścić wóz — odgrażał się ponownie:

— Panie — spotkamy się u Maćkowiaka!

Ponieważ dalsza obecność pijaka zagrażała po prostu bezpieczeństwu jadących — publiczność w sposób stanowczy domagała się od konduktora, aby wysadził awanturującego się pijaka. „Dygnitarz narodowy" nie dał jednak za wygraną i stawił energiczny opór, tak, że konduktor musiał zawezwać pomocy motorowego i w rezultacie (wciąż odgrażając się Maćkowiakiem) **musiał opuścić tramwaj,** co publiczność przyjęła z ulgą. Incydent ten był następnie żywo komentowany przez pasażerów.

Powodzie w Anglii

Ostatnie deszcze w Anglii spowodowały liczne powodzie. Na zdjęciu wezbrana Tamiza między Maidenhead i Marlow.

TEATR ZIEMI POMORSKIEJ

Chory z urojenia

„Chory z urojenia" — Komedia Moliera w trzech aktach z prologiem i epilogiem. Muzyka Ludomira Różyckiego. Reżyseria i inscenizacja: J. Gołaszewski. Dekoracje i kostiumy: W. Małkowski. Kierownik muzyczny: M. Ptaszyński.

Dawno nie widziałem, by teatr tak się śmiał. Śmiali się wszyscy. I ci „godni" z pierwszych rzędów, i ci z środka, i ci z ostatnich. Śmiał się parter, loże, piętra i galeria. Nie było „salw śmiechu", to był śmiech bezustanny. I pomyśleć, że tak śmiano się nie z jakiegoś nowoczesnego aktualnego ultra modnego konceptu, lecz ze „starych kawałów", z kawałów, które po raz pierwszy śmieszyły teatralną publiczność w dniu 10 lutego 1673 roku, a więc z górą dwa i pół wieku temu.

Bo też śmiech Moliera jest specjalnego gatunku. Nie opiera się na powiedzonkach i dowcipach. Płynie z charakterów i sytuacyj te charaktery oświetlających. Jego postacie przeważnie wypowiadają wszystkie swe partie zupełnie serio. I w tym między innymi tkwi główna sprężyna komicznej maszynerii sztuk Moliera. Wrażenie komiczne sprawia nie stosunek między napięciem duchowym osoby owładniętej namiętnością, a nikłością przedmiotu, oglądanego trzeźwym okiem. Główny jednak powód wiecznotrwałości komizmu molierowskich sztuk leży w tym, że Molier był człowiekiem teatru i czuł potrzeby teatru tak, jak nikt inny chyba, prócz Szekspira, a w Polsce może Wyspiańskiego. Jako rasowy autor sceniczny i aktor w jednej osobie Molier zawsze pamiętał, że teatr ma wiele rzędów i wiele kondygnacji. Operuje olbrzymim repertuarem zasobów komicznych, sięgając do najwyższych gatunków komizmu, nie gardzi i niższymi, a czasem nawet wręcz trywialnymi i grubymi konceptami. Ta wielość repertuaru sprawia, że zawsze coś pozostaje jeszcze dla współczesnego widza, że gdy kończy się śmiać rząd 16 zaczyna rząd 1 (o ile dziś według rzędów można jeszcze klasyfikować inteligencję i wyrobienie widzów).

Upływ tylu setek lat nie może jednak pozostać bez wpływu. Zwłaszcza na komedię taką, jak „Chory z urojenia". Ileż w tych tyradach antymedycznych muzealnych zabytków? Jakaż przestrzeń dzieli dziś nas od dysputy pomiędzy Arganem i Beraldem o medycynie i medykach? Współcześni (zwłaszcza oczywiście lekarze) obrażali się tak dalece, że do umierającego Moliera (który zasłabł w czasie przedstawienia „Chorego", kreując rolę Argana) nie chciał przyjść żaden lekarz — bo patrzyli ze zbyt bliskiej odległości. My znów patrzymy ze zbyt daleka i skutkiem tego wielu rzeczy nie chwytamy.

„CHORY Z UROJENIA"
Scena z aktu III. Antosia (Gołaszewska) Argan (Dowmunt), Czyściel (Cybulski), Berald (Strzelecki).
Foto „Rubens" — Toruń, Szewska 12

Mimo więc świetnego materiału, — jaki dostaje teatr do rąk w każdym dziele Moliera — inscenizator ma przed sobą zawsze olbrzymią pracę. Musi szczegółowo opracować sposób podania sztuki widzowi, musi dokładnie rozważyć, które koncepty należy silniej podkreślić, bo jeszcze trafiają do współczesnego człowieka, a które stonować lub wręcz wykreślić, bo już przebrzmiały i nie przejda za rampę.

Gołaszewski jako inscenizator w niczym nie zawiódł obietnic, zawartych w wywiadzie udzielonym „Gazecie" („Molier przy czarnej"). Istotnie dał inscenizację oryginalną, pomysłową, efektowną i co najważniejsze harmonijną i przemyślaną konsekwentnie aż do końca.

Oryginalność inscenizacji należy w tym wypadku rozumieć w swoisty sposób. Oryginalność ta bowiem polega nie na tym, że Gołaszewski operuje jakiemiś zupełnie nowymi chwytami, nigdy przed nim przez nikogo nie stosowanymi. Nie! Wręcz przeciwnie. Oryginalność zasadza się tu na tym, że Gołaszewski nie podciągnął przedstawienia pod strychulec jakiejś jednej teorii czy szkoły reżysersko-inscenizacyjnej, tylko czerpał pełnymi garściami, celowo i świadomie, z rekwizytorni dzisiejszych zdobyczy w tej dziedzinie i przetapiał następnie te różnorakie elementy na całość mocno zespoloną, lecz urozmaiconą, nie nużącą doktrynerstwem zapatrzenia się w jeden jakiś szablon.

W efekcie inscenizacja „Chorego z urojenia" na scenie toruńskiej jest tym, czym być powinna. Jest sługą treści, jest jej wspaniałym dopełnieniem, jest tą kropką nad „i" stawianą z siłą i odwagą, lecz umiejętnie w odpowiednich miejscach.

Jakżeż n. p. świetnie podkreśla psychikę Argana zjawienie się doktora Czyściela. Lekarz dla tego człowieka jest niemal Bogiem. I Czyściel zstępuje na scenę jak Jowisz z Olimpu wśród błyskawic i grzmotów: stają się ciemności by tym silniej oślepić światłem i rzucić na kolana tego bałwochwalcę wiedzy medycznej i niewolnika własnego urojenia.

Z jakże cudną prostotą są zamarkowane dekoracje wspaniałych apartamentów bogacza. Scena jest prawie pusta: stolik, fotel, krzesło i coś tam jeszcze, imponujących rozmiarów klucz od pewnego lokalu i trzy wejścia umieszczone na tle kotar, to wszystko. Niemal ta sama skromność środków, co na wersalskich pierwszych przedstawieniach za życia Moliera. Ale jakżeż trwale i niedwuznacznie mimo to jest ulokowana akcja, jakież wrażenie pełni sprawia scena i ileż stwarza możliwości do efektownych ugrupowań, swobody ruchów i piękna obrazów, ożywianych przed każdym aktem przez Poliszynela. Dekorator doskonale zrozumiał zamysł inscenizatorsko-reżyserski.

Molier w ten sposób zainscenizowany to już nie poziom, lecz osiągnięcie artystyczne tej miary, że zasługuje na miano wydarzenia, zasługuje na to (jak to było na premierze), że młody literat poznański przyjeżdża, by zobaczyć to czego nie ma w ćwierćmilionowym mieście wielkopolskim. Zasługuje na więcej: zasługuje na to, by stolica pochyliła dumne ze swej cieplarnianej atmosfery czoło i przestała pobłażliwie mówić o teatrze toruńskim, jako o najlepszym teatrze pozastołecznym. Bo nie sztuka robić cuda, gdy się w zespole ma same gwiazdy i gwiazdorów, lecz sztuka dać przedstawienie o tak wyrównanym poziomie gry aktorskiej, gdy część ról trzeba obsadzać siłami młodymi, dopiero wyrabiającymi się i szukającymi dla siebie właściwego wyrazu.

Rola Argana tak doskonale pasuje Dowmuntowi, że chwilami popełnia się anachronizm i chce się powiedzieć, że jest po prostu dla niego napisana. Wycieniowanie wszystkich subtelności egoizmu starego opętańca, wydobycie prawdopodobieństwa z prawdy molierowskich skrótów to tylko najważniejsze zasługi Dowmunta. Jako Antosia, ta najzuchwalsza i najweselsza z scenicznych subretek, zabłysła — naprawdę zabłysła — szczerym talentem komicznym Gołaszewska. Przysiecka, którą znaliśmy z innej strony, zadziwiła dużą kulturą i słodyczą jako Aniela. Małkowska jako Belina zagrała stylowo, z zupełnym zrozumieniem ducha epoki, a równocześnie potrafiła być tak bliska dla widza, jak gdyby odtwarzała typ współczesnej „łowczyni posagu". Krzyski (Kleanf) każdą nową rolą dowodzi, że jest predystynowany do ról amantów i to romantycznych, stylowych amantów. Butrym i Kuryłło (Biegunkowie) — to rasowa groteska tępoty dumnej, po pedancku dumnej ze swej tępoty. Strzelecki, Klejer, Cybulski i Wasilewski dopełniają zgraną i pozbawioną jakichkolwiek zgrzytów całość.

Epilog daje bajeczny efekt kontrastu pomiędzy groteską, „fakultetu" promującego Argana na doktora, a powagą tego ostatniego. Ładosiówna jako Poliszynel jest duchem wyczarowującym na scenie życie, a zarazem ironicznym widzem, podkreślającym gestem i mimiką farsowość nastroju.

Po zobaczeniu „Chorego z urojenia" wszystko odchodzi w nicość i wydaje się, że Dyrektorstwo Braccy są skromni, mówiąc, że mają dobry teatr. W takich chwilach mogą powiedzieć o wiele silniej i nikt nie zaprotestuje.

Eugeniusz Januszkiewicz

Chełmno

— **Przedstawicielstwo „Gazety Pomorskiej“ w Chełmnie,** ul. Focha 7.

— **Sekretariat i świetlica Obozu Zjednoczenia Narodowego** mieści się przy ulicy Dworcowej 13.

— **Starosta Powiatowy** p. Z. Gużewski, rozpoczął trzytygodniowy urlop. Zastępuje go wicestarosta p. mgr. Formanowicz.

— **W Chełmnie powstanie szkoła muzyczna.** W najbliższym czasie powstanie w Chełmnie Szkoła Muzyczna, w której wykładać będą profesorowie Konserwatorium Muzycznego z Torunia. Zarząd Pomorskiego Towarzystwa Muzycznego w Chełmnie wynajął w tym celu już lokale w gmachu Kasyna Podoficerskiego. Zgłoszenia do szkoły przyjmuje w dalszym ciągu Zarząd P. T. M.

— **Zw. b. Ochotników Armii Polskiej oddz. w Chełmnie** zwołuje na dzień 29 bm. o godz. 14 w świetlicy Zw. Strzeleckiego przy ul. Świętojańskiej walne zebranie oddziału, na którym wygłoszone zostaną sprawozdania z działalności w ub. roku. Poza tym na zebraniu ma być wybrany nowy zarząd oddziału.

— **Z frontu Pomocy Zimowej Bezrobotnym.** Wpływy składek na Pomoc Zimową Bezrobotnym w roku bieżącym nie starczą na zaspokojenie wszystkich potrzeb, związanych z zaopatrzeniem szerokich, a stale wzrastających rzesz bezrobotnych. Z powodu zmniejszonego w roku bieżącym wymiaru świadczeń, jak i na skutek ogólnego skurczenia się siły płatniczej u obywatelstwa, składki na Pomoc Zimową są mniejsze niż w roku ubiegłym, a potrzeby siłą rzeczy wzrastają. Miejski Obywatelski Komitet Pom. Zimowej Bezrobotnym zwraca się do wszystkich cechów, towarzystw i organizacyj społecznych w mieście i powiecie, aby przy organizowaniu zabaw i imprez przeznaczyły czysty zysk na cele Pomocy Zimowej, by w ten sposób zwiększyć dochody na dożywianie bezrobotnych i ich dzieci. W chwili obecnej jest to bowiem zagadnienie najaktualniejsze. Wpłaty przyjmuje Kom. Kasa Oszczędności i m. Chełmna (ratusz, pokój 7).

— **Z życia Akcji Katolickiej.** Dnia 18 bm. odbyło się zebranie sprawozdawcze Parafialnej Akcji Katolickiej przy udziale 28 przedstawicieli stowarzyszeń i bractw. Zebranie zagaił p. prezes Wyrembelski, zachęcając zebranych do wzmożonej pracy w szeregach Akcji Katolickiej. Następnie ks. Schmelter wygłosił okolicznościową naukę religijną. Sprawozdanie z działalności Akcji Katolickiej w roku 1938 wygłosił sekretarz p. Magolewski. W dyskusji poruszano nie tylko sprawy organizacyjne, lecz równiek stwierdzono konieczność zwalczania przekleństw i nieprzyzwoitych wyrażeń oraz postanowiono kontynuować dzieło miłosierdzia chrześcijańskiego. Na zakończenie zebrania sekretarz odczytał programowe uchwały Synodu Plenarnego na styczeń, dotyczące małżeństwa i rodziny, oraz zalecenia Instytutu Akcji Katolickiej.

Kruszwica

— **Śmiała kradzież w śródmieściu.** Jednej z ub. nocy dokonano włamania do składu bławatów i konfekcji f-y Wojkowski przy Rynku. Włamywacze odgięli kraty i weszli do wnętrza składu, skąd skradli większą ilość materiału na ubrania i inne rzeczy. Straty nie zostały dotąd ustalone, jednakże oblicza się je na ok. 1000 zł. Policja wszczęła poszukiwania za złoczyńcami. (iku)

— **Rejonowy kurs strażacki.** W Kruszwicy odbywa się rejonowy kurs pożarnictwa dla naczelników i podnaczelników O. S. P. z powiatu inowrocławskiego. Otwarcia kursu dokonał w imieniu burmistrza miasta p. wiceburmistrz Jankowski, życząc kursistom osiągnięcia jak najlepszych wyników. Następnie przemówił do zebranych instruktor powiatowy p. Szczepański. W kursie bierze udział 30 strażaków, którzy korzystają z bogatego sprzętu kruszwickiej Och. Straży Pożarnej. (iku)

— **Z życia nadgoplańskich śpiewaków.** W ostatnich dniach odbyło się walne zebranie Nadgopl. Tow. Śpiewu, które zagaił długoletni prezes p. Hilary Sielcz-Fedkowicz, witając wszystkich obecnych. Protokół odczytał sekretarz p. J. Wesołowski. Dalszemu zebraniu przewodniczył przybyły delegat okręgu p. Karwowski z Inowrocławia. Po sprawozdaniu zarządu i komisji rewizyjnej, udzielono ustępującemu zarządowi absolutorium, po czym dokonano wyboru nowego zarządu, w skład którego weszli pp.: J. Wesołowski prezes, Zd. Jańczak sekretarz, Stan. Cofta skarbnik (ponownie), St. Bączkowski wiceprezes, naucz. Błaszak zast. sekr., Alf. Bożejewicz gospodarz, Barałkiewicz Ed. bibliotekarz, naucz. Parankiewicz dyrygent. Przewodn. p. Karwowski następnie wręczył dyplomy honorowym członkom pp. Romanowi Tejkowskiemu oraz Leonowi Uklejewskiemu. Poza tym na walnym zebraniu uchwalono mianować honorowymi członkami pp. Hilarego Sielcz-Fedkowicza, Józefa Wesołowskiego i Stanisława Coftę. W wolnych głosach omawiano sprawy organizacyjne. Harmonijne zebranie zakończył nowo obrany prezes hasłem „Cześć Pieśni“. (iku)

Inowrocław

— **Przedstawicielstwo „Gazety Pomorskiej“ w Inowrocławiu** mieści się przy ul. Kasztelańskiej 27.

— **Nocny dyżur apteczny** od soboty pełni Apteka „pod Lwem“.

— **Nocny dyżur lekarski** z środy na czwartek pełni dr. Sikorski, Solankowa 50, z czwartku na piątek dr. Kubiak, Król Jadwigi 30.

— **Telefon Straży Pożarnej Nr. 618.**

— **Telefon postoju autodorożek Nr. 501.**

Repertuar kin

STYLOWY: „Władczyni dżungli“
ŚWIT: „Więcej niż sekretarka“
AS: „Ludzie z zaułka“
SŁOŃCE: „Moi rodzice rozwodzą się“

— **Walne zebranie Towarzystwa Przemysłowo-Rzemieślniczego w Inowrocławiu** odbędzie się w niedzielę, 5 lutego o godz. 15 w lokalu zebrań Towarzystwa w „Kawiarni Wiedeńskiej“, ul. Królowej Jadwigi. W razie nieprzybycia dostatecznej liczby członków na czas wyznaczony, zebranie odbędzie się o pół godziny później; uchwały powzięte na nim będą prawomocne bez względu na liczbę obecnych członków. — Zarząd.

— **Inowrocław otrzymał 60.000 złotych pożyczki.** Na rok 1939 wyznaczony został przez Komitet Ekonomiczny Min. Skarbu kredyt na budownictwo mieszkaniowe dla m. Inowrocławia w kwocie 60.000 zł. Bank Gospodarstwa Krajowego będzie udzielał pożyczek na podstawie uchwały Komitetu Rozbudowy Miasta Inowrocławia, który w pierwszym rzędzie uwzględniać będzie podania petentów, którzy w latach poprzednich rozpoczęli budowę domów, zawierających mieszkania średnio wyposażone o ilości nie więcej jak 3 pokoje z kuchnią i o powierzchni nieprzekraczalnej 80 m. kw. W związku z powyższym, zainteresowani mogą wnosić podania o udzielenie pożyczki do Komitetu Rozbudowy Miasta przy Zarządzie Miejskim, załączając zatwierdzony plan budowy, kosztorys, wyciąg z księgi wieczystej oraz kopię z mapy katastralnej. Podania należy składać do 15 lutego br. w Wydziale V Budownictwa Zarządu Miejskiego pokój 15, gdzie również udziela się wszelkich informacyj.

Wybory do Rady Miejskiej w Pakości

Wybory do Rady Miejskiej w Pakości, które odbyły się w ub. niedzielę, dały wyniki następujące: lista O. Z. N. uzyskała 3 mandaty, lista Robotniczo-Rzemieślnicza 6 mandatów i lista Stronnictwa Narodowego 3 mandaty.

Chełmża

— **PRZEDSTAWICIELSTWO „GAZETY POMORSKIEJ“ w Chełmży** mieści się przy ul. Toruńskiej nr. 4, I ptr. Tam przyjmuje się prenumeratę i ogłoszenia.

— **Dyżur nocny aptek.** W bieżącym tygodniu dyżur pełni Apteka pod Orłem przy pl. Marsz. Piłsudskiego.

— **Kino dźwiękowe „Bajka“** wyświetla wspaniały romans awanturniczy p. t.: „Zew północy“. W rolach głównych Dorothy Lamour, George Raft, John Barrymore, Henry Fonda i Akim Tamirow.

— **Biblioteka T. C. L.** przy ul. Tumskiej nr. 10 otwarta we wtorki i piątki od godz. 18-20, w środy od godz. 18—19 i w niedziele od godz. 11—12.

— **Opłatek KSM-m w Pluskowęsach k. Chełmży.** W niedzielę ruchliwy Oddział KSM-m w Pluskowęsach k. Chełmży bardzo uroczyście obchodził wieczorek gwiazdkowy. Uroczystość zaszczycił swą obecnością ks. prob. prof. Tretkowski, wygłaszając podniosłe okolicznościowe przemówienie do licznie zgromadzonej młodzieży. Śpiewaniem kolęd, deklamacjami i monologami wypełniono program tej miłej uroczystości.

Chleb dla Polaków

Informacyj udziela bezinteresownie Centrala Związku Polskiego w Poznaniu, ul. Skarbowa 5 m. 7, w Grudziądzu, Legionów 11 K. Sikora.

1. W 66 tys. mieście potrzebny Polak okulista. O odpowiednie i tanie mieszkanie łatwo.
2. W 4-tys. mieście woj. białostockiego brak Polaka lekarza-dentysty, składu materiałów budowlanych, żelaza, oraz piekarza i rzeźnika (mniejsze dostawy dla wojska). Lokale tanie. Korzystne byłoby również uruchomienie tartaku (woda).
3. W wojew. mieście potrzebny jest polski skład bławatów i konfekcji damskiej. Jest w centrum odpowiedni lokal za 260 zł miesięcznie.
4. Miasto powiatowe o 18 tys. mieszk. woj. warszawskiego potrzebuje zegarmistrza-jubilera.
5. Większy młyn polski poszukuje na woj. łódzkie i kieleckie poważnych przedstawicieli — branżystów. Pilne.
6. W mieście powiat. (wojsko) o 25 tys. mieszk. na Wołyniu brak jest zegarmistrza i składu żelaza.
7. W mieście powiat. o 7500 mieszk. w centrum C. O. P. potrzebny jest skład materiałów budowlanych. Można nabyć odpowiednią parcelę z ogrodem i 1 ptr. domem za 21.000,— zł.
8. W 100 tys. mieście C. O. P. można korzystnie nabyć narożnikową kamienicę czynszową z lokalami handlowymi za 55.000,— zł.
9. W jednym z powiatów przydzielonych do woj. poznańskiego potrzebny jest blacharz-dekarz.
10. W 25 tys. mieście na Wołyniu potrzebny dobry krawiec (damski, męski, także wojskowy).
11. W 56 tys. mieście woj. białostockiego potrzeba polskiej farbiarni i pralni chemicznej wyposażonej w maszyny dekatyzacyjne i do plisowania.
12. Miasto o charakterze turystyczno-zdrojowym w woj. krakowskim potrzebuje polskiego składu delikatesów, owocarni, bławatów, oraz cukierni-kawiarni. W centrum w rynku jest lokal w polskiej kamienicy za 35.— zł miesięcznie.
13. Potrzebny wspólnik lub dzierżawca cegielni (fachowiec) w woj. nowogródzkim (3—8 tys. zł.)
14. W 12 tys. mieście powiatowym na kresach wschodnich (garnizon) nadarza się okazja wydzierżawienia hotelu. Warunki do omówienia.
15. W gminie na Polesiu o 16 tys. ludności chrześcijańskiej może osiedlić się ślusarz, szewc, krawiec, piekarz, fryzjer oraz kupiec branży kolonialnej. Pomoc i poparcie zapewnione.
16. Polskie przedsiębiorstwo na kresach posiadające elektrownię, młyn i tartak (dostawy dla wojska) przyjmie wspólnika z kapitałem około 75.000,— zł.
17. W wojewódzkim mieście można przejąć za 30—80 tys. zł fabrykę szczotek i pendzli (dostawa dla wojska).
18. Potrzebny kierownik do składu tytoniu i papieru z kaucją lub innym zabezpieczeniem i z dobrymi referencjami i świadectwami
19. Zaprowadzony przedstawiciel branży żelaznej (inżynier) przyjmie wspólnika z kapitałem około 20 tys. zł, gdyż żydzi starają się przedstawicielstwo mu odebrać.
20. Można nabyć okazyjnie wtłaczarki (sztance) do wyrobu szczotek.
21. Kupiec branży tytoniowo-papierniczej może za 5—8 tys. zł przejąć skład w centrum 38 tys. miasta C. O. P.
22. W powiatowym mieście o 13 tys. mieszk. (wojsko) na kresach z powodu choroby właściciela można za 3.500,— zł przejąć jedyny polski zakład fryzjerski damsko-męski.
23. Związek Polski posiada skartotekowane możliwości osiedleńcze dla wszelkich zawodów i branż z przeszło 600 miast. W niniejszym komunikacie zamieszcza się jedynie sprawy najpilniejsze.
24. Związek Polski pośrednictwem pracy się nie zajmuje i zwracanie się w sprawach posad bez powołania się na wyjątkową wzmiankę w komunikacie — jest bezcelowe.
25. Tylko kandydaci z odpowiednimi referencjami mogą korzystać z informacyj osiedleńczych. Petenci zgłaszający się po informacje listownie, proszeni są o załączanie znaczka pocztowego na odpowiedź, podawanie dokładnego adresu, wysokości posiadanego kapitału, oraz załączenie opinii organizacji zawodowej lub społecznej. W miastach, gdzie znajdują się Koła Związku Polskiego, korespondencję można załatwiać za ich pośrednictwem.

Świecie

— **Śmiertelny wypadek woźnicy.** Wracający z Pruszcza do Świecia przeszło 60-letni woźnica Antoni Maćkowski z niewytłumaczonych przyczyn spadł z wozu i dostał się pod koła. Niegroźne na pozór przejechanie spowodowało poważne komplikacje wewnętrzne, tak, że Maćkowski, przewieziony do szpitala w Świeciu, mimo wszelkiej pomocy niebawem zmarł. W ub. niedzielę odbył się jego pogrzeb. (ś)

— **Sytuacja na Wiśle pod Świeciem.** Obecnie płynie na Wiśle pod Świeciem pojedyńcza kra. W związku z kruszeniem powłoki lodowej wstrzymano na parę dni komunikację przewozową do Chełmna. Wda pod Świeciem jest również wolna od lodu. O sytuacji na pomorskim odcinku Wisły świadczy najlepiej fakt, że do Świecia przybyła z dołu rzeki berlinka z ładunkiem śledzi. (ś)

— **Nowe koło Zw. Weteranów w pow. świeckim.** W Drzycimiu zostało utworzone koło Związku Weteranów Powstań Narodowych, do którego na zebraniu organizacyjnym przystąpiło 60 członków. Zarząd koła drzycimskiego tworzą pp. Hubert Kruczkowski prezes, wójt Jan Gaca wiceprezes, Feliks Jaszka sekretarz, Bronisław Lekiś zast., Br. Nowakowski skarbnik, Jan Alicki zast., Franciszek Abczyński komendant, Jan Kamiński referent oświatowy, Franciszek Kamiński, Franc. Rolbiecki i Józef Szmelter zastępcy członków zarządu, Józef Gaca i Medard Ratkowski — komisja rewizyjna. (ś)

— **Kurs uprawy tytoniu.** We wsi Święte pod Świeciem mają być założone plantacje tytoniu, w związku z czym odbył się obecnie kurs uprawy tytoniu. Wykładowcą na kursie, zainicjowanym przez organizacje rolnicze był instruktor z Monopolu Tytoniowego. (ś)

— **Ofiary na pomoc zimową bezrobotnym** złożyli w Świeciu, pp.: Witt M. 4 zł, Koswenda 5 zł, urzędnicy M. KKO 3,55 zł, urzędnicy gimnazjum 18,24 zł., niemieckiej szkoły powszechnej 3,50 zł, Bank Ludowy 2,35 zł, H. Jeszke 20 zł, nauczyciele szkoły powszechnej nr. 1 7,02 zł, ze szkoły nr. 2 11,87 zł, A. Behrendt 6 zł, I. Prusiewicz 10 zł, T. Wardziński 10 zł, Świetlikowa 1 zł, Tessmer 2 zł, F. Davis 25 zł, dr. Papież 5 zł, M. Spott 3 zł, Kołodziejscy 1,50 zł, Fr. Gackowski 5 zł, J. Redwanz 3 zł, Batalion Szkoły Lotnictwa 100,39 zł, Wojciechowska 5 zł, Szmytke Leon 5 zł, Lipke K. 5 zł, Karczewska Szarlota 1 zł, Jerszenkowska 2 zł, pracownicy Zakładu Psych. 79,88 zł, Kralewski A. 2 zł, ks. radca Konitzer 25 zł, firma Koestler 50 zł, Woelkert W. 2,50 zł, Borzyński L. 1 zł, Bartoszewicz 3 zł, Gandrass 6 zł, Dobberstein 2 zł, Krzyżanowska 1 zł, Hoepfner W. 30 zł, Szymakowski 2 zł, Pawłowska 10 zł, Blokówna 1 zł, Ziółkowski J. 6 zł, Dembicki 25 zł, Efta Paweł 5 zł, Jasiewicz 20 zł, Kuhn R. 10 zł, Lintej 20 zł, Dończyk St. 10 zł, Fabiański 25 zł, firma Karpaty 25 zł, R. Urtnowski 2 zł, Gronkowska 10 zł, Witt 2 zł, Mączkowski J. jun. 20 zł, Szlenke J. 6 zł, urzędnicy KKO powiatu 22,33 zł, Majewski Wł. 5 zł, Lazarus T. 30 zł, redakcja Głosu Świeckiego 40 zł, Nuszkowska 2 zł, Batalion Szkoły Lotnictwa 4,48 zł, pracownicy firmy Standard Bacon 37,89 zł, firma Standard Bacon 600 zł, Kamińska A. 5 zł, pracownicy f-y Koestler 12,40 zł, szkoła powszechna nr. 1 — 7,40 zł, niem. stow. kobiet 10 zł. (ś)

Brodnica

— **Z działalności Związku Weteranów.** Pod przewodnictwem p. Tadeusza Odrowskiego, prezesa okręgowego Związku Weteranów odbyło się walne zebranie brodnickiego Koła tej organizacji. Na wstępie uczczono pamięć niedawno zmarłych wybitnych Polaków ks. kardynała Aleksandra Kakowskiego i Romana Dmowskiego. Sprawozdania poszczególnych członków zarządu wykazały, że praca Koła była bardzo owocna, o czym świadczy stały rozwój i dobra gospodarka finansowa. Koło pragnie na 20-lecie wcielenia Brodnicy do Macierzy ufundować sztandar, by godnie reprezentować swą organizację. Na ten cel już zdołano złożyć 330 złotych, mimo dość ciężkich warunków finansowych. Nowy zarząd wybrano w składzie pp.: Jan Gończ prezes, kier. Cieślak, Nowicki, Górski, Bruski, Matulewski, Radzymiński, Tarasiewicz, Wendt i Jarzębowski. Do komisji rewizyjnej weszli pp.: Tucholski, Dering, Majewska, Lewicki, Lewandowski, Kruszyński. Po wyborach nowych władz prezes Jan Gończ wręczył dyplomy weryfikacyjne p. Jarzębowskiemu Wojciechowi, p. Bałachowskiemu Władysławowi i p. Luli Józefowi. Na zebraniu poruszono sprawę odznaczeń niepodległościowych i uchwalono wniosek, aby skierować do władz odpowiednią petycję. Zebranie zakończono wzniesieniem okrzyków na cześć Rzeczypospolitej, Pana Prezydenta i Marszałka Śmigłego-Rydza. (p)

Z życia Związku Młodej Polski

ZEBRANIE INFORMACYJNE Z. M. P. W GNIEWKOWIE

W ub. poniedziałek wieczorem odbyło się w Gniewkowie zebranie informacyjne Związku Młodej Polski pod przewodnictwem burmistrza p. Pyki. Referat o celach i zadaniach Związku Młodej Polski wygłosił przybyły z Torunia Okręgowy Komendant Drużyn Stalowych Z. M. P. p. Jan Szlosowski.

Po dyskusji toczącej się w koleżeńskiej atmosferze, zebrani jednomyślnie stawili wniosek o zamianowanie kierownikiem Grupy Z. M. P. w Gniewkowie p. Joachima Nowackiego, który przyjął to stanowisko, ślubując z całym oddaniem się pracować dla idei ruchu młodonarodowego, dbając o należyty rozrost szeregów Z. M. P. na podległym mu terenie.

Redakcja i Administracja „Gazety Pomorskiej" w Bydgoszczy — ul. Dworcowa 30, tel. 24-80

Redaktor St. Kapkowski przyjmuje od godz. 17—18 (za wyjątkiem dni przedświątecznych).

Dziś — Środa Nawr. św. Pawła	25	stycznia
Jutro — Czwartek Polikarpa	26	stycznia

DYŻUR APTEK.

— **Apteka pod Aniołem,** Gdańska 65 — tel. 3385.
— **Apteka Teatralna,** M. Focha 10, t. 1962
— **Apteka Tarasiewicza,** Orła 8, tel. 3146.
— **Muzeum Miejskie** przy ul. Farnej otwarte codziennie od godz. 11—15, w niedziele i święta od godz. 11—14. Obecnie w Muzeum wystawa zbiorowa Wojciecha Gersona.

WAŻNE TELEFONY:

— **Straż Pożarna,** ul. Pomorska nr. 16, telefon 06.
— **Komisariat Główny P. P.** (gmach wojewódzki), Jagiellońska 5, tel. 2700.
— **Magistrat** (Ratusz) — Jezuicka 1, telefon 2600.
— **Pogotowie Ratunkowe,** Pomorska 16, telefon 2615 i 2616.
— **Starostwo,** Słowackiego, tel. 3250 i 3245.
— **Obóz Zjedn. Narod.** (Gdańska 44) tel. 2261.

PROGRAM KIN:

APOLLO: „Tajemniczy przeciwnik"
BAŁTYK: „Borneo".
KRISTAL: „Tango notturno"
LIDO: „Brawura".
MARYSIEŃKA: „Podlotek"

KALENDARZYK TEATRALNY:

ŚRODA: „Krysia Leśniczanka".
CZWARTEK: „Krysia Leśniczanka".
PIĄTEK: „Krysia Leśniczanka".
SOBOTA: „Szklanka wody" (premiera).

Z Teatru Miejskiego

Dziś, w środę i w dni następne dalsze sukcesy święci **„Krysia Leśniczanka"** — wdzięczna i urocza operetka, w której pp. Wańska, Dembowski i Winczewski na czele licznego zespołu są przedmiotem gorących owacyj ze strony widzów. „Krysia Leśniczanka" ma zapewnione długotrwałe powodzenie.

W pełnych próbach komedia Eugeniusza Scribe'a **„Szklanka wody"** w inscenizacji dyrektora Aleksandra Rodziewicza. — „Szklanka wody" dzięki nieprzeciętnym wartościom autorskim, opracowaniu scenicznemu i bogatej oprawie dekoracyjno-kostiumowej stanie się niewątpliwie przebojem repertuaru komediowego naszego teatru. W rolach głównych wystąpią pp.: Domańska, Koronkiewiczówna, Okońska, Kowalczyk, Mierzejewski i Malatyński. — Premiera została wyznaczona na sobotę 28 stycznia.

Notatki kronikarza

— **Osobiste.** Sfery sportowe w Bydgoszczy, z prawdziwym zadowoleniem przyjęły wiadomość o odznaczeniu Srebrnymi Krzyżami Zasługi następujących niestrudzonych działaczy społecznych i organizacyjnych na polu sportu: p. dyr. **Józefa Kitkowskiego** (właściciela kina Kristal) — długoletniego wiceprezesa BTW, dyr. **Władysława Maciejewskiego** (współwłaściciela Be-De-Te) — czynnego członka BTW, p. Zygmunta Malickiego z BTW i długoletniego kapitana Pom. OZPN p. kpt. Antoniego Świątkowskiego. Odznaczonym szczerze gratulujemy. Złote Krzyże Zasługi otrzymali: dyr. Piotr Tombiński, prezes S. O. p. Plejewski i dr. Czesław Nieduszyński — znany działacz białokrzyski.

— **Zofia Kossak w Bydgoszczy.** Przypominamy, że w piątek, 27 bm. o godz. 20 w auli Kopernika odbędzie się wieczór literacki z udziałem znanej pisarki Zofii Kossak. Mówić ona będzie o Wołyniu.

— **Zarząd Miejski — oddz. powiat. władzy admin. ogólnej** — zwraca uwagę na przepis art. 53 prawa łowieckiego z 3 grudnia 1927 r., w myśl którego po upływie 10 dni od rozpoczęcia czasu ochronnego sprzedawanie, kupowanie, przewożenie i przenoszenie objętej ochroną zwierzyny oraz świeżych skór tej zwierzyny, jak również podawanie takiej zwierzyny w jadłodajniach jest wzbronione. Obecnie chodzi o czas ochronny na zające-szaraki, obowiązujący w województwie poznańskim i pomorskim od 15 stycznia (w województwach innych od 1 lutego). Ewentualnie sprowadzane zające z innych województw winny być plombowane. Winni naruszenia powyższego przepisu ulegną karze grzywny do 500 zł lub aresztu, nadto zwierzyna lub świeże jej skóry ulegną konfiskacie.

— **Policja zawiadomiona** została przez p. Konrada Kowalskiego (Toruńska 32) o skradzeniu mu książeczki oszczędnościowej. Kradzieży dopuścił się szofer, który przy pomocy podrobionego podpisu podjął z książeczki 53 zł.

Co nas boli?

Trzeba znaleźć język współporozumienia

Zbytnie rozproszkowanie organizacyj kombatanckich

Z grona byłych powstańców wielkopolskich otrzymaliśmy dziś ciekawy list. Porusza on sprawę niezwykłej wagi, sprawę konieczności zespolenia się organizacji kombatanckich w jedną wielką i zgodną rodzinę. Autor listu widzi w tym zagadnieniu jeden z głównych szlaków, prowadzących do zjednoczenia narodu. Oto, co czytamy w liście:

Szanowny Panie Redaktorze!

Przed kilku tygodniami wyczytałem z prawdziwym zadowoleniem na łamach „Gazety Pomorskiej" artykuł o wspólnym obchodzie gwiazdkowym Związku Legionistów i Peowiaków ze Związkiem Powstańców Wielkopolskich. Miła ta uroczystość miała swoją wielką wymowę, niedostrzegalną może dla licznych czytelników, którzy nie znają bliżej tych spraw. Jeszcze nie tak dawno pomiędzy tymi organizacjami nie było żadnej niemal więzi, a nawet czasami zdarzały się indywidualne niechętne nastawienia. O jedno walczyli i ci, i ci. Na polach bitew krew przelewali za Polskę, potem swym zraszali szlaki, prowadzące do wolności. A gdy wreszcie wolność została zdobyta, nie umiano znaleźć języka do współporozumienia. Przykro było patrzeć na te swary i kłótnie, na powstawanie coraz to nowych organizacji kombatanckich, na rosnące z dnia na dzień szeregi malkontentów. Na marne szły wysiłki ludzi dobrej woli, rozbijały się o niezrozumiały jakiś upór, niechęć jednostek. A tymczasem tuż obok nas, w niezbyt dalekim zagranicznym sąsiedztwie organizacje kombatanckie, zespolone i jednolite wywierały i wywierają na życie państwa potężny i należny im wpływ. Spójrzmy jak jest np. we Francji, Anglii, Belgii, Włoszech i innych krajach europejskich. Tam kombatanci bardzo ważki mają głos i z głosem tym liczą się wszyscy. Uznaje się to, że ten kto walczył o wolność ojczyzny, ma w tej ojczyźnie prawo decydowania w sprawach najważniejszych. A jak jest u nas? Jaką organizację uznać za reprezentację kombatantów, z kim mówić oficjalnie? Natworzyło się tych organizacji bardzo dużo, zwalczają się lub ignorują wzajemnie i nie mogą znaleźć drogi do porozumienia się. Była długie lata jakaś dziwna tama, niewidoczna, nieuchwytna która dzieliła murem uprzedzenia Zw. Legionistów i Zw. Powstańców Wielkopolskich. Obie te zasłużone organizacje spoglądały na siebie w Bydgoszczy z rezerwą i nie umiały jakoś nawiązać współpracy, porozumienia. Trzeba było dopiero, by na czele obu tych organizacji stanęli ludzie zacni, przejęci ideą zjednoczenia narodowego, by położyć kres temu stanowi rzeczy. Za takich ludzi uważać trzeba: komendanta Wozimirskiego, doktora Bermańskiego, konsulową Górską i doktorową Bermańską. Oni pierwsi postanowili położyć kres temu stanowi rzeczy, pierwsi wyciągnęli do siebie wzajemnie ręce do zgodnej, serdecznej współpracy. I stała się rzecz dziwna, dobitnie świadcząca o nastrojach, nurtujących w społeczeństwie. Inicjatywa przyjęta została z ogólnym uznaniem i sympatią. Początek został zrobiony. Dalsze zrobi czas, naprawi to wszystko, co było dotychczas błędne i niepotrzebne. Oby pod tą choinką wspólną zrodziła się idea połączenia się i zespolenia wszystkich organizacji kombatanckich w jedno wielkie i silne ogniwo organizacyjne, w którym szanowanoby i siebie i swoje zasługi dla kraju jednakowo. Gdy czytam gazety, wydaje mi się, że jesteśmy na dobrej drodze do tego. Wspomnę chociażby o niedzielnych uroczystościach powstańczych w Warszawie, gdzie cała stolica serdecznie witała Wielkopolan. Więcej takich aktów, więcej takich wspólnych uroczystości, a niewątpliwie zjednoczenie narodu stanie się faktem dokonanym.

Na czele tego pięknego dzieła kroczyć powinna Bydgoszcz — słusznie dumna, że właśnie w jej murach inicjatywa ta najpierw została zrealizowana. Pozwoli Pan Redaktor, że użyczonych mi łaskawie łamów „Gazety Pomorskiej" użyję jeszcze niejednokrotnie, by głośno wołać do wszystkich ludzi dobrej woli, szczerze kochających Ojczyznę, by nie ustawali w tym pięknym dziele jednoczenia najbardziej wartościowych sił narodu polskiego.

Kombatanci — to ludzie wypróbowani w srogich bojach, ludzie, którzy nie wahali się krew i życie dać w ofierze Ojczyźnie. Zespolenie kombatantów stworzy siłę, na której Polska będzie się mogła oprzeć w najsroższej nawet potrzebie.

Zechce Pan Redaktor przyjąć wyrazy szczerego podziękowania za ewentualne umieszczenie tych moich myśli

Jan Nowak

Bydgoszcz, ul. Grunwaldzka

Do tej bardzo istotnej, poruszonej przez p. Nowaka sprawy powrócimy jeszcze sami. A wszystkim tym, którzy by w tej sprawie chcieli się wypowiedzieć, chętnie służymy łamami naszego pisma. Idea jest szczytna i wielka i będziemy niezmiernie szczęśliwi, gdy do jej urzeczywistnienia przyczynimy się chociażby najskromniejszą cząstką.

Komisja wyborcza zbiera się w poniedziałek

W najbliższy poniedziałek zbiera się na posiedzenie, wyłoniona przez Radę Miejską Komisja Wyborcza. Przedmiotem obrad będzie ustalenie kandydatur do poszczególnych komisji radzieckich. Tak więc Komisja Wyborcza przedłoży Radzie Miejskiej: 9 radnych do Rady KKO, 15 radnych do Komisji Finansowo-Budżetowej, 7 radnych do Komisji Rewizyjnej, 5 radnych do Komisji Regulaminowej i 6 radnych do Komisji Urbanistycznej.

Wybory ławników odbędą się przypuszczalnie w połowie lutego. Obecnie prowadzone są pertraktacje osobowe. Najczęściej wymienia się przy tym nazwiska inż. Lisieckiego, radcy Mencla, p. F. Jaworskiego, Beyera Kazimierza, Góralewskiego, red. Fiedlera i inż. Janickiego. Wybory ławników zarządzi Pan Wojewoda Pomorski. Do tego czasu urzędują bez przerwy dotychczasowi ławnicy miejscy. (jn)

Przez radość do zdrowia

prowadzić mają koncerty Towarzystwa Muzycznego

Zachęcone kolosalnym powodzeniem (ponad 1000 słuchaczy) pierwszego koncertu popularnego, Towarzystwo Muzyczne w Bydgoszczy urządza drugi koncert popularny w niedzielę, 29 bm. o godzinie 17 w sali „Sokolni". Ceny miejsc na ten koncert wynoszą jedynie 20 gr.

Zarówno I. koncert popularny, jak i ostatni koncert symfoniczny Towarzystwa Muzycznego wykazały, jak dalece dobra muzyka cieszy się powodzeniem, jak coraz bardziej staje się ona niezbędną potrzebą kulturalną najszerszych warstw społecznych naszego miasta. Świadczy o tym wypełniona za każdym razem wielka sala Sokolni, oraz entuzjazm publiczności, z jakim przyjmuje ona wykonywane utwory muzyczne. Dlatego też drugi koncert popularny, który niewątpliwie skupi jeszcze większą liczbę słuchaczy, da muzykalnej publiczności bydgoskiej nową okazję dobrej rozrywki.

Z najwyższym uznaniem podkreślić musimy ustosunkowanie się dyrekcji prawie wszystkich najpoważniejszych przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych w Bydgoszczy — do idei koncertów popularnych. Dyrekcje te w dobrze pojętym interesie społecznym i polskim, starają się czynnie zachęcić i dopomóc swym załogom pracowniczym do licznego korzystania z podobnie taniej, a dobrej rozrywki kulturalnej.

Oczekiwać należy, że bydgoski świat pracy doceni wszystkie te wysiłki ludzi dobrej woli i swą tłumną obecnością na koncercie zadokumentuje, iż wyciągniętej ręki do żywej współpracy kulturalnej — nie odrzuca. (n)

Krwawe porachunki osobiste

Wczoraj wieczorem na ul. Pięknej zmasakrowany został w nieludzki sposób 26-letni Władysław Lisowski, zamieszkały w barakach. Jacyś osobnicy kilkakrotnie uderzyli go nożem i twardym narzędziem w głowę. Nieprzytomnego Lisowskiego znaleźli przechodnie i zawezwali Pogotowie Ratunkowe. Stan ofiary bestialskiego porachunku jest bardzo groźny.

Podobny wypadek miał miejsce wczoraj rano na ul. Glinki. Napadnięta tam została przez niej. Czesława Kręgowskiego (Solna 8) — 42-letnia Leokadia Polkowska (Solna 8). Kręgowski poranił ją bardzo niebezpiecznie nożem, przebijając brzuch. W tej masakrze pokancerowana została również druga kobieta. Obie ofiary przewieziono do szpitala miejskiego.

Jak wykazały dochodzenia, w obu wypadkach w grę wchodziły porachunki osobiste. Sposób likwidacji tych porachunków świadczy o zdziczeniu obyczajów, jakie notowane jest coraz częściej na bydgoskich przedmieściach.

— **Czego już nie kradną?** W kościele ewangelickim przy pl. Kościeleckich skradziono ...metalowe nakrycie od urządzeń kanalizacyjnych.

Wznowienie niedziel Uniwersytetu Poznańskiego w Bydgoszczy

W niedzielę, 29 bm. rozpocznie się nowa seria odczytów, urządzanych staraniem Powszechnych Wykładów Uniw. Pozn. i Koła TNSW w Bydgoszczy. Program wykładów jest następujący:

W dniu 29. I. br. doc. i zast. prof. U. P. dr. Marian Jedlicki — **„Nowe Niemcy".**

W dniu 5. II. br. prof. U. P. dr. Witold Klinger — **„Kryzys nauczania klasycznego w Polsce".**

W dniu 12. II. br. dr. Janusz Staszewski — **„Tradycje i znaczenie armii pruskiej"** (z przezroczami).

W dniu 26. II. br. doc. dr. Karol Górski — **„Rzym papieski".**

W dniu 5. III. br. prof. dr. Ludwik Skubiszewski — **„O przyczynach powstawania raka i śmierci rakowej".**

Odczyty będą się odbywały w auli Gimnazjum Humanistycznego im. Marsz. Śmigłego-Rydza w Bydgoszczy przy ul. Grodzkiej o godz. 18tej. Wstęp dla dorosłych 50 gr, dla młodzieży i wojskowych niższych stopni 20 gr.

Z kroniki wypadków

Pogotowie Ratunkowe interweniowało wczoraj w kilkunastu wypadkach, z których dwa były dość groźne. Pod koła wozu rzeźnickiego wpadła na ulicy Grunwaldzkiej 60-letnia Józefa Thieme, doznając okaleczeń ogólnych i wstrząsu mózgu. W jednej z fabryk metalowych koła wąskotorówki zmiażdżyły nogę 30-letniemu formiarzowi — Bronisławowi Sikorze (Gdańska 81).

Odpowiedzi Redakcji

— **P. Z. Nakielska.** Nadesłany nam materiał informacyjny stawiamy do Pana dyspozycji. Sprawa ta nie nadaje się do publicznego omawiania. Odpowiedniego naczelnika urzędu poinformowaliśmy bezpośrednio.

— **P. Janina Sz.** Niestety nie zamieścimy. Nie leży to w charakterze naszego pisma. Zresztą dział: „Co nas boli" nie jest przeznaczony na tego rodzaju tematy.

— **L. W. G.** Porada prawna wysłana została listownie, ale na adres podany uprzednio. List wrócił. Prosimy odebrać go bezpośrednio w naszej administracji, przy sposobności pobytu w Bydgoszczy i wysłać następnie rodzicom.

Nie przeżyje śmierci żony bo zawiśnie na szubienicy

Ohydna zbrodnia żonobójstwa

Mieszkaniec wsi Gamiatka pod Mińskiem Mazowieckim, Władysław Bziuk, przybiegł na posterunek miejscowej policji i z wielkim przejęciem złożył zameldowanie, że zginęła mu żona, 22-letnia Franciszka.

Policja wszczęła energiczne poszukiwania, na ślad zaginionej nie mogła jednak natrafić.

Zrozpaczony mąż zapewniał, że kochał żonę ogromnie, żył z nią w największej zgodzie, dlatego też tajemnicze zniknięcie żony jest dla niego niepokojącą niespodzianką.

Policja stanęła wobec intrygującej zagadki — czy młoda kobieta uciekła od męża, czy też spotkało ją jakieś nieszczęście. Zagadka ta została rozwiązana równie niespodziewanie, jak powstała.

Oto po dwuch dniach do policji znów zgłosił się Bziuk i tym razem oświadczył, zalewając się rzewnymi łzami, iż żona jego utopiła się w głębokiej studni. Zwłoki jej znaleziono na głębokości 6 metrów pod wodą.

Wszyscy współczuli ogromnie nieszczęśliwemu małżonkowi, który rozpaczał głośno i dawał do zrozumienia, że nie przeżyje śmierci żony, gdy, niespodziewanie policja... aresztowała „zrozpaczonego" wdowca..

Oto oględziny lekarskie wykazały, iż Franciszka Bziukowa nie popełniła samobójstwa, została bowiem uduszona, a dopiero później wrzucona do studni. Wobec tego policja wszczęła śledztwo i wykryła, że „kochający" małżonek — Bziuk istotnie był zakochany, lecz w innej kobiecie, której obiecywał małżeństwo po śmierci żony.

Wzięty w krzyżowy ogień pytań Bziuk przyznał się **do popełnienia ohydnej zbrodni.**

Ponieważ za tego rodzaju zbrodnię, popełnioną z wyrachowaniem, grozi kara śmierci, przeto zapowiedź Bziuka, że nie przeżyje śmierci żony, może być prorocza.

Z pobytu węgierskiego ministra spr. zagr. w Berlinie

Hr. Csaky w towarzystwie min. spr. zagr. Rzeszy von Ribbentropa.

Rozwiazanie organizacji żydowsk.

Zarządzeniem starostwa w Olkuszu, zostały rozwiązane oddziały lokalne sjonistyczno-socjalistycznej partii pracy „Hichdut" w Sławkowie i Wolbromiu.

„Upały" w Jugosławii

W Białogrodzie i w kilku dzielnicach Jugosławii panuje od tygodnia niezwykle ciepła pogoda. W Białogrodzie temperatura dochodzi do 19° powyżej zera. Od niepamiętnych czasów nie było tak ciepłego stycznia. W Dalmacji zakwitły drzewa migdałowe, a w Bośni i Czarnogórze kwitną drzewa owocowe. Pomarańcze znowu zaczęły owocować. W kołach gospodarczych panuje zaniepokojenie, gdyż nowa fala mrozów może spowodować wielkie szkody.

Nowe władze okr. pom. Polskiego Związku Zachodniego

Na ostatnim walnym zebraniu okr. pom. Polskiego Związku Zachodniego dokonano wyboru nowych władz. Do zarządu weszli pp. dyr. Józef Kulikowski z Gdyni, poseł Tadeusz Jabłoński z Torunia, mjr. Bol. Ciążyński, dr. Wład. Sperczyński z Torunia, sędzia Ludosław Kulesza z Bydgoszczy, nacz. Łucjan Pech z Chojnic, nadleśniczy Sobiesław Mościcki z Kartuz oraz członkowie Rady Naczelnej PZZ z Pomorza pp. dr. Juliusz Trzciński z Ostrowa nad Gopłem, sędzia Alojzy Glemma z Torunia, starosta krajowy Winc. Łącki, prezydent miasta Torunia Leon Raszeja, nacz. Florian Kozanecki z Torunia, Stan. Michałowski z Grudziądza, Jan Tymieniecki z Torunia. Do komisji rewizyjnej weszli pp. nacz. Michał Zdrójkowski, Klemens Pisarczyk, mgr. Kazimierz Chruścielewski z Torunia. W skład sądu organizacyjnego pp. mgr. Czesław Śmietana, sędzia Leon Gayda, asesor Julian Leszczyński.

Pijany kierowca samochodu — do obozu koncentracyjnego

Niezwykle ostry wymiar kary w stosunku do niepoprawnego kierowcy-pijaka zastosowano w tych dniach w Niemczech.

Oto zarządzeniem szefa policji niemieckiej zesłany został do obozu koncentracyjnego niejaki Hermann Niehoff, którego policja po raz trzeci zatrzymała przy kierownicy w stanie nietrzeźwym.

32.000 zł grzywny za nieopodatkowanie pieniędzy zdeponowanych w Banku

Głośną była w swoim czasie afera przemytnicza b. burmistrza Tarnowskich Gór, Franza Michatza, który wraz ze swą żoną trudnił się skupem złotych walut niemieckich, które deponował w Drezdner Bank w Katowicach. Po wykryciu afery Michatz został skazany na rok więzienia. Obecnie władze skarbowe nałożyły na Michatza grzywnę w wysokości 32.000 zł. — za niezgłaszanie do opodatkowania kwot zdeponowanych w Drezdner Banku.

Fala silnych mrozów nad Stanami Zjednoczonymi

NOWY JORK. Nad Stanami Zjednoczonymi rozpościera się nadal fala mrozów i zawiei śnieżnych, powodując liczne zaburzenia w normalnym toku życia.

W ciągu ostatnich dni w Nowym Jorku termometr stale wykazywał temperaturę poniżej 13 stopni, w okolicach zaś Bostonu temperatura dochodziła nawet do 37 stopni.

Szybkość wiatru wynosi przeciętnie około 190 km na godzinę.

TABELA LOTERII

(NIEURZĘDOWA) z dnia 24 stycznia

I i II ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE

Główna wygrana zł 1.000.000 padła na nr. 98632

Stała dzienna wygrana zł 20.000 padła na nr. 65195

Zł. 50.000 na n-ry: 79721 131259

Zł. 25.000 na nr. 95051

Zł. 15.000 na n-ry: 19152 123085 145771 150312

Zł. 10.000 na n-ry: 4941 7483 91820 117270 127944 141704

Zł. 5.000 na n-ry: 11493 17747 64559 82311 91375 132193 158331

Zł. 2.000 na n-ry: 3425 17747 40425 61171 66139 78044 81940 113840 117581 118752 126353 148424

Zł. 1.000 na n-ry: 6115 31277 36879 52511 62515 64535 65259 68797 74260 76292 78138 79165 92341 93248 100699 109328 115417 128198 130403 131642 136619 142382 148586 156100

Wygrane po zł 250

70 161 653 835 943 78 97 1086 150 237 446 589 758 806 912 64 2066 119 26 343 461 536 653 793 917 73 3028 60 85 187 278 563 85 628 70 921 5 4021 73 173 228 61 7 87 308 777 99 5286 327 64 6031 216 66 333 25 97 422 54 543 80 689 99 707 845 80 7030 6 47 57 79 86 279 360 434 515 98 748 838 934 48 50 8017 76 86 101 55 278 442 651 720 8 85 826 80 9172 349 416 578 676 837 931 88

10297 411 83 541 80 681 827 77 98 981 11033 276 425 828 12118 70 200 311 60 82 547 57 820 80 93 7 907 13019 360 533 802 63 917 14097 8 197 206 98 347 486 640 806 913 15 19 28 15044 70 307 16 439 57 511 84 96 697 982 16030 161 388 569 98 661 75 874 90 990 17030 186 388 548 649 786 863 92 969 18120 251 68 92 414 563 665 7 881 952 19076 220 37 309 68 76 529 669 705 20 4 859 932

20157 63 96 227 69 467 82 539 634 706 827 900 76 21051 114 276 697 737 75 84 919 22 22231 61 502 646 821 38 968 23066 95 242 3555 83 440 96 604 898 947 24041 142 55 287 754 932 25240 6 66 370 479 629 62 822 65 86 26077 114 23 45 61 338 590 602 738 827 27113 25 253 325 86 617 846 955 28011 41 242 72 639 793 837 65 970 29122 257 311 446 551 654 722 992

30070 9 159 291 347 70 4 507 608 13 735 65 800 995 31091 113 51 303 472 572 4 91 750 2 851 964 88 32075 96 396 441 702 96 828 61 9 73 915 86 33015 44 77 93 165 332 425 605 25 850 34083 215 89 320 77 441 510 87 719 55 807 973 99 35204 7 466 520 778 821 4 66 8 960 36129 44 522 51 675 744 840 924 7 37263 460 77 536 98 892 38228 69 341 98 455 79 734 49 882 83 986 99 39046 108 44 64 72 271 669 794 886

40086 205 44 66 751 52 805 1 67 74 41017 153 241 398 559 607 61 864 42044 183 274 356 96 588 721 85 855 978 43131 56 280 95 329 94 423 526 631 749 968 44225 352 451 515 18 52 89 629 724 825 45041 53 117 333 483 95 502 701 58 61 918 46070 114 15 50 61 83 260 347 729 84 97 844 901 47157 247 377 407 11 92 660 87 48200 542 612 31 946 49234 383 93 452 61 600 84 806 68

50022 165 283 313 71 403 96 585 680 51011 103 81 85 94 372 543 678 713 70 876 84 91 97 908 52037 220 99 355 635 46 53 711 813 900 78 53127 238 92 376 470 706 833 61 54012 84 121 280 394 473 503 36 58 604 41 53 819 64 974 55073 182 220 364 94 469 76 586 679 87 739 91 814 970 56250 304 450 71 539 636 727 44 50 906 57026 116 83 364 414 546 671 90 884 975 58044 202 16 43 70 322 504 656 91 714 57 59095 189 215 861 919

60614 40 62 790 810 33 911 25 61045 121 79 202 370 78 508 672 78 903 98 62290 460 511 83 826 951 85 63127 64 396 470 509 67 81 716 329 64087 91 264 55 89 478 692 812 943 87 65000 40 95 107 207 606 9 32 943 66016 183 220 52 54 331 94 401 6 47 540 48 51 73 95 611 781 808 15 35 71 67039 73 84 165 90 200 307 52 584 96 645 98 808 80 983 84 68083 88 119 26 70 216 35 434 82 623 705 39 78 995 69100 24 411 23 525 90 681 776 845

70078 133 39 56 71 235 56 77 338 423 504 11 83 617 54 718 57 73 814 90 903 36 71313 47 406 542 630 68 859 952 86 72062 192 203 571 643 700 42 958 76 73058 68 259 98 303 498 627 703 998 74058 69 86 91 95 107 200 310 60 98 481 604 63 75 743 45 48 54 865 75182 222 85 575 700 27 59 937

76122 98 416 78 662 74 755 826 77001 126 221 75 319 554 68 666 70 716 884 85 91 905 78088 91 375 462 72 562 69 671 92 739 58 62 934 79085 89 128 33 274 368 483 516 78 732 34 981

80169 88 350 528 708 75 81087 128 230 59 68 91 375 88 442 72 516 52 740 82056 89 163 282 329 537 648 97 755 892 83038 61 80 227 318 406 57 89 560 612 82 703 90 84 080 96 216 448 69 570 642 51 872 97 998 85186 252 474 789 826 86031 50 213 313 564 636 910 87091 428 526 701 941 58 87091 428 526 701 941 58 88030 193 273 460 604 6 38 834 89049 110 268 80 93 390 683 998

90054 112 22 79 453 604 70 707 60 808 19 971 85 91193 286 91 322 412 32 570 921 14 92 92185 404 50 737 898 924 93359 807 70 94005 20 101 4 89 257 317 90 408 552 70 645 706 959 61 95000 29 45 115 202 306 32 462 86 537 41 640 783 96433 61 583 99 651 782 97035 141 83 487 605 772 813 43 977 98173 202 27 36 51 349 508 678 794 848 71 981 99335 51 94 447 758 933

100173 233 302 20 35 57 415 539 67 831 101005 83 106 541 78 685 779 913 102009 66 720 54 815 994 103063 168 224 93 365 97 519 791 866 68 97 991 104168 245 324 34 704 8 852 74 911 105047 137 301 26 424 54 689 823 106025 164 77 325 39 543 56 72 733 883 107018 172 303 53 412 562 91 915 108097 193 305 51 74 88 109025 52 70 81 143 252 410 607 73 761 838 980

110148 57 98 371 481 528 656 89 756 57 66 72 802 111058 98 167 207 69 601 20 843 910 112124 296 560 601 48 775 836 40 43 68 96 113088 203 403 10 528 888 959 95

114111 70 312 472 509 13 619 44 702 96 969 115115 24 307 417 2 89 521 76 116035 413 741 65 79 954 87 117334 48 497 664 709 834 909 11 77 87 118075 123 43 46 89 358 449 509 21 762 801 10 119169 442 665 792 819 94 923

120039 123 223 63 453 71 597 886 908 39 121008 62 352 524 59 628 718 890 92 904 5 122249 385 499 511 15 23 607 70 771 842 913 36 37 123091 281 96 340 60 93 466 74 609 873 124001 52 477 579 656 773 78 848 993 125053 63 146 228 506 65 604 807 46 75 126080 185 252 355 83 536 80 633 818 976 127135 212 331 45 68 457 544 791 833 128143 62 96 276 308 23 411 21 52 530 639 719 22 41 803 129149 68 95 242 62 69 315 495 502 21 83 91 668 713 70 921

130085 135 218 325 97 625 47 700 3 13 831 67 131208 45 57 362 82 510 27 67 75 705 21 39 66 97 861 907 132003 39 128 88 217 56 309 55 77 737 875 133022 157 305 28 44 434 534 711 800 60 134002 21 89 138 291 357 454 543 659 85 724 135091 114 238 304 538 640 760 941 136057 114 1 37 260 69 32 30 57 579 82 615 52 876 137100 202 49 60 404 509 703 9 823 996 138023 114 12 22 23 25 99 245 54 431 516 37 700 64 890 139026 105 6 34 46 233 56 382 502 68 82 628 78 702 853

140069 73 151 296 424 741 45 141149 54 68 202 12 47 395 467 75 811 4 62 964 142161 254 431 616 968 143109 41 211 62 336 8 498 574 762 78 72 85 86 44204 405 529 655 66 705 46 57 62 968 145263 69 359 413 36 81 723 45 146228 80 92 95 336 89 454 65 73 97 739 808 44 929 95 147013 18 38 160 267 307 544 623 794 813 148261 99 310 66 83 410 24 33 53 549 706 29 45 882 149087 100 3 466 614 714 838 63 988

150158 89 271 96 902 22 151117 75 215 347 84 457 519 618 745 926 81 152013 18 113 32 224 39 46 54 318 98 481 709 30 153031 42 12 0262 344 435 519 60 606 740 863 914 34 79 154044 215 482 523 793 857 155030 94 132 406 52 507 54 714 932 82 156155 66 97 373 458 78 593 632 796 820 157018 100 78 359 414 95 577 600 89 758 805 158293 455 571 707 74 86 96 889 99 918 159273 443 642 731 52 805 29

III ciągnienie dodatkowe

Wygrane po zł 500

155 68 333 410 46 675 952 71 1117 68 95 574 761 802 25 71 937 2011 54 78 143 219 453 608 24 744 808 12 30 908 3011 44 119 40 81 463 72 524 993 4008 58 92 143 208 367 451 630 61 86 910 38 5000 4 376 419 22 44 674 85 810 978 6366 506 748 808 910 7009 395 436 583 607 76 797 98 872 89 8140 43 72 86 305 430 581 685 811 9009 17 298 324 419 98 660 98 842 939

10111 399 530 91 715 874 11369 488 535 617 87 723 74 99 879 12018 63 633 713 825 99 13215 47 57 330 46 603 735 78 904 8 14014 20 42 222 48 74 375 948 16079 482 535 61 765 991 17147 471 623 953 18130 41 429 64 670 77 84 778 99 903 75 10017 41 141 333 450 57 548 950 53

20140 203 76 344 405 24 654 65 77 705 894 916 28 21036 337 596 792 858 22166 322 23 31 36 42 509 705 836 60 961 23029 32 52 105 213 87 354 483 680 726 824 24209 58 437 797 810 25239 53 354 405 678 713 804 924 26187 313 37 555 601 775 27263 332 587 825 27 28060 188 291 357 528 872 94 97 909 29001 209 324 82 785

30308 497 515 47 896 31142 99 218 392 586 669 713 992 32063 518 73 896 33249 307 56 497 580 620 90 817 73 90 996 34242 537 751 99 993 35032 35 133 78 219 326 780 36072 127 206 47 378 413 57 811 37121 57 214 337 776 38024 280 312 654 713 40 869 99 937 46 63 39027 109 236 533 710 93 847 917 83

90103 100 487 502 82 624 714 60 926 96 41102 80 83 464 98 660 66 833 39 917 72 42054 402 84 829 945 43019 115 50 241 88 493 708 44037 151 496 710 59 893 909 52 45438 621 840 964 46147 202 611 35 732 857 47056 376 555 48356 422 59 606 11 796 876 958 49222 448 630 736 76 864 923

50071 142 234 561 605 69 861 51052 109 234 530 41 67 646 96 708 52110 234 69 614 69 720 99 889 903 70 53036 203 412 75 923 92 54053 72 341 65 466 512 649 87 727 801 29 934 47 67 92 55029 306 474 524 847 964 56122 248 426 62 503 4 606 22 858 66 929 57068 156 75 361 443 716 809 952 58262 544 75 59030 317 48 692 738 86 825

60170 238 433 61 519 92 663 978 61094 368 401 10 589 908 62108 224 503 63231 58 406 600 795 951 64050 359 65069 386 402 61 759 913 66034 430 40 682 741 76 83 813 64 76 67155 235 63 86 340 61 82 423 736 852 68047 113 258 372 409 689 945 69039 88 260 308 86 430 45 843

70027 274 82 547 633 763 71006 77 204 74 339 62 767 75 80 85 917 72233 429 63 620 813 16 33 4 73144 265 389 441 48 879 989 74164 456 59 598 600 75072 211 401 76 603 799 990 76066 508 742 881 82 978 77058 246 477 566 745 913 43 78622 29 45 746 874 92 79066 96 923 51

91 192 96 213 76 78 424 619 71 774 891 80178 293 448 657 87 960 81068 96 119 321 524 629 80 707 82113 30 306 584 99 773 805 83009 27 194 643 89 84139 66 519 44 94 662 763 99 959 85307 551 64 995 86068 108 83 264 368 432 59 779 802 965 71 87680 96 955 87 88450 56 680 759 94 986 89060 468 775 994

90041 66 86 182 291 332 475 508 38 54 622 781 91030 36 44 144 299 323 58 425 753 92082 343 76 496 98 943 71 93038 415 51 564 758 901 9 94324 98 433 584 663 826 59 95058 86 104 10 261 366 446 501 93 778 926 96331 411 57 593 603 97116 394 788 98307 9 665 809 973 85 99417 43 83 703 949

100158 331 436 98 640 68 81 101093 605 832 102179 212 335 408 26 580 800 938 60 103133 377 414 85 638 58 711 859 104423 502 817 105152 227 28 449 615 785 87 106046 217 416 69 548 619 824 901 53 107001 44 451 59 88 872 912 25 78 81 108030 196 550 699 820 60 109431 97 419 963

110028 53 103 254 80 546 739 878 111012 317 68 614 750 950 62 112005 338 70 488 546 92 705 854 113000 111 84 821 114048 263 84 328 542 49 815 115004 203 508 719 116107 31 48 96 316 29 73 402 21 57 537 687 808 951 117111 33 453 747 896 993 118010 488 696 119210 569 668 976

120352 95 463 567 693 851 65 90 948 121070 116 207 54 312 37 607 714 32 922 122089 126 387 411 501 29 87 635 700 75 123000 12 125 320 495 726 124113 79 357 69 514 730 51 974 125024 272 87 378 637 87 931 72 126656 726 981 127124 95 284 895 904 47 128801 970 129227 72 426 38 46 92 653 831 85

130024 25 50 274 406 16 590 607 14 98 728 131011 178 522 775 76 824 132009 32 34 72 170 449 73 558 96 782 818 133332 408 659 722 841 75 935 134073 127 255 62 67 358 535 659 996 135103 81 86 576 87 609 46 59 709 136025 432 965 137079 188 300 52 491 907 138062 203 86 321 67 487 518 900 139091 99 103 285 564 794 906

140144 265 447 87 888 904 25 141162 91 [illegible] 91 409 685 852 71 918 26 93 142099 703 72 803 4 143042 55 282 309 477 790 994 144197 267 360 445 641 733 88 897 145140 51 70 372 468 572 89 731 832 934 146058 198 273 306 94 433 98 508 65 88 613 33 66 715 839 75 147034 92 113 425 94 619 876 148015 608 149291 338 423 503

150053 122 29 59 222 35 393 475 85 505 84 681 730 892 151093 180 444 510 873 953 69 152352 445 754 876 99 915 38 153005 578 83 630 154012 55 140 281 435 53 95 98 548 657 732 801 73 91 155001 196 225 321 538 683 765 909 156044 126 538 683 765 909 156044 126 522 74 954 157042 51 257 388 456 535 705 999 158175 96 382 493 926 810 13 24 915 159014 24 256 362 89 466 539 705

IV ciągnienie dodatkowe

Wygrane po zł 2.500

47 197 623 906 1137 261 581 2480 3069 600 4381 5606 878 6490 969 7281 8266 385 468 594

10388 635 750 844 11011 12241 410 13468 14515 16139 498 678 845 17093 465 18872 19657

20373 21412 22044 459 941 23307 513 645 733 968 24146 378 762 [illegible] 25864 908 21 27 26342 27131 396 583 656 803 28342 922 56 29226 422 596 742

30071 491 31172 386 706 821 32092 684 34352 35306 548 788 982 36414 941 37506 828 39631

40075 212 41009 309 474 996 42149 542 710 53 870 43162 879 44050 80 480 748 46457 47114 924 48364 440 604 87 49079 474

50408 47 801 52593 53333 35 684 54103 284 465 705 55841 80 56602 735 57056 401 574 911 58187 637 61 703 88 893 59214 423 734 998

60287 934 61018 237 727 893 62229 63803 64082 948 65365 517 744 55 986 66138 885 67707 68031 271 775 882 69098 485

70704 57 93 71127 310 456 798 72183 73557 950 74315 75767 808 76450 517 949 77232 586 741 862 78195 241 354 482 352 79532 676 97 995

80006 273 441 65 858 72 92 82391 547 761 83176 573 914 84081 222 85000 133 613 736 800 86028 39 88184 591 89482

90048 366 925 91586 637 92556 970 93506 0 707 94339 60 709 95099 96587 615 932 97756 829 99211 95

100269 101051 54 864 102201 603 760 840 103283 104756 942 105053 215 357 527 648 976 106506 758 955 108358 823 999 109127 700 1 819

11033 186 404 75 112559 784 113796 894 114603 116066 477 117718 118107 244 681 993 119014 135 537 701

120828 121474 90 907 37 22041 116 123059 275 879 124484 597 855 71 934 125054 190 966 126230 846 127023 33 75 714 805 128613 743 993 129022

13001 384 456 649 131095 412 132472 580 133265 749 134043 315 443 634 76 702 135777 136005 202 322 836 137058 672 941 138587 139000 449

140229 35 537 637 141662 142089 170 526 41 643 143084 90 106 324 144062 406 822 145404 505 887 16372 671 147245 663 833 148249 883 947

150178 472 948 62 151004 907 153461 559 640 70 844 922 154219 155048 276 977 156071 565 991 157295 602 97 997 158063 127 159037 381

Notowania giełdowe

NOTOWANIA GIEŁDY WARSZAWSKIEJ

z dnia 24 stycznia

DEWIZY: Belgia 89,87; Berlin 213,07; Gdańsk 100,25; Amsterdam 286,62; Kopenhaga 110,98; Londyn 24,86; Nowy Jork czeki 5,30¾; Nowy Jork kabel 5,31 jedna ósma; Oslo 124,97; Paryż 14,04; Praga 18,16; Sztokholm 128,02; Zurych 119,80; Mediolan 27,92; Helsinki 10,97; Montreal 5,26¾. — Tendencja przeważnie mocniejsza.

WALUTY: Belgi belg. 89,87; Dolary amer. 5,29; Dolary kanad. 5,24½; Floreny hol. 286,62; Franki fr. 14,04; Franki szwajc. 119,80; Funty ang. 24,86; Guldeny gdańskie 100,25; Korony: duńskie 110,98, norweskie 124,97, szwedzkie 128,02; Liry włoskie 16,90; Marki fińskie 10,97; Marki niem. srebrne 66,00.

AKCJE: Bank Polski 133,00; Bank Handlowy 59,50; Bank Zachodni 44,60; Leszczyński 115,00; Węgiel 33,75; Lilpop 93,50; Modrzejów 18,75; Norblin 104,00; Ostrowiec 67,25; Starachowice 51,50; Żyrardów 61,50; Haberbusch 62,50. — Tendencja niejednolita.

PAPIERY: 4½ proc. wewnętrzna 65,75; 3 proc. inwest. I em. 86,25 serie 92,25, II em. 87,50 serie 93,25; 4 proc. konwersyjna 69,75; 4 proc. prem. dolarowa 43,00; 4 proc. konsolidacyjna 67,00; 4½ proc. ziem. seria piąta 63,50; 4½ proc. Warszawy 74,25; 5 proc. Warszawy 1933 r. 73,75 drobne; 5 proc. Warszawy 1936 r. 72,50; 5 proc. Łodzi 1933 r. 65,50; 5 proc. Piotrkowa 1938 r. 60,50; 6 proc. obl. Warszawy 8 i 9 em. 79,50; 8 proc. poż. szkolna 79,75. — Tendencja dla pożyczek nieco mocniejsza dla listów utrzymana.

CEDUŁA URZĘDOWA GIEŁDY ZBOŻOWO - TOWAROWEJ W BYDGOSZCZY

z dnia 24 stycznia

Zboża: pszenica 18,75—19,25; żyto 14,40—14,60; jęczmień browarowy 17,00—17,50; jęczmień 673-678 g. l. 16,50—16,75; jęczmień 644-650 g. l. 16,00—16,25; owies 14,25—14,75.

Przetwory młynarskie. Mąka pszenna gat. I wyciągowa 0—30% wł. w. 39,00—40,00; 0—35% 38,00—39,00; gat. I 0—50 proc. wł. w. 35—36; IA 0—65 proc. wł. w. 32,50—33,50; mąka pszen. gat. II 35—65% wł w. 28,00—29,00; razowa 0—95% wł. w. 26,00—27,00; mąka żytn. gat. IA 0—55% wł. w. 24,50—25; razowa 0—95 proc. wł. w. 20,00—20,50; mąka żytnia 70 proc. eksp. na wywóz do W. M. Gdańska 23,50—24,00; otręby pszenne miałkie z przem. stand. 12,00—12,50; średnie z przem. stand. 12,00—12,50; grube z przem. stand. 12,75—13,00; otręby żytnie z przemiału stand. 11,50—12,00; otręby jęczmienne 11,50—12,00; kasza jęczmienna: krajana wł. w. 26,00—27,00; pęczak wł. w. 26,00—27,00; perłowa wł. w. 36,50—38,00.

Strączkowe, oleiste, koniczyny, nasiona i inne. Groch: polny 22—24; Wiktoria 27—30; (Folger) 24—26; wyka jara 18—19; peluszka 22,50—23,50; łubin żółty 12,50—13,00; łubin nieb. 11,25—11,75; seradela 22—24; rzepak jary bez w. 45—46; rzepak ozimy bez worka 49—50; rzepik ozimy bez worka 44—45; siemię lniane 59—61; mak niebieski 93—96; gorczyca 48—51; koniczyna czerwona bez kanianki o czystości 97 procent 116—120; koniczyna czerwona sur. bez ogran. kanianki 75—85; koniczyna biała surowa 225—275; koniczyna szwedzka 140—160; koniczyna żółta odłuszczona 60—70; przelot 65—75; tymotka czyszczona 35—40.

Pastewne i inne: makuchy lniane 24,00—24,50; rzepakowe 15,75—16,25; płatki ziemniaczane 16,00—16,50; słoma żytnia luzem 3,00—3,50; słoma żytnia prasowana 3,50—4,00; siano nadnoteckie luzem 5,50—6,00; siano nadnoteckie prasowane 6,25—6,75.

Tendencja i obroty: pszenica 166 ton spokojna; żyto 744 ton spokojna; jęczmień 297 ton lekko zniżkowa; owies 50 ton spokojna.

Ogólny obrót 1.775 ton.

OLEJARNIA I RAFINERIA FRANCISZEK WOYTON

Toruń, ul. Grudziądzka 15

na dzień 23 stycznia

Firma kupuje i płaci:

za rzepak zimowy	zł 48,00—52,00
za rzepak holenderski letni	zł 44,00—46,00
za siemię lniane „Bombay"	zł 56,00—60,00
za siemię ln. kresowe przy 90% czyst.	zł 48,00—52,00
za gorczycę	zł 32,00—38,00

za 100 kg.

Firma sprzedaje śruty:

za rzepakowy	zł 15,00
za lniany	zł 24,00
za kokosowy	zł 19,00
za palmowy	zł 15,00
za firmową mieszankę pasz treściwych D/H R. T. Fijałkowski, W-wa gwarantowanej zawartości: 22 proc. białka strawn., ca 3,5 proc. tłuszczu	zł 20,25

za 100 kg.

Hallo, tu Polskie Radio!

Środa, dnia 25 stycznia

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6.30 Audycje poranne. 11.00 „O Helence, co na tarki poszła" — słuchowisko. 11,25 Lekkie wiązanki w wykonaniu orkiestry Sandlera — płyty. 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Audycja południowa. 15.00 Audycja dla dzieci (z Katowic). 15.30 Muzyka obiadowa w wykonaniu Orkiestry Rozgłośni Wileńskiej. 16.00 Dziennik popołudniowy. 16.05 Wiadomości gospodarcze. 16.20 Dom i szkoła — gawęda dra Antoniego Karpowicza. 16.35 Recital śpiewaczy Edwarda Bendera. 17.00 Pierwsze walki Powstania Styczniowego — odczyt, wygłosi dr. Władysław Dziewanowski. 17.15 Miliardy w odpadkach — pogadanka, wygłosi Michał Rogóyski. 17.25 Recital organowy Bronisława Rutkowskiego. 18.00 Audycja dla wsi. 18.30 „Nasz język" — audycja w opracowaniu prof. Witolda Doroszewskiego. 18.40 „Dyskutujmy": „Czy potrzebne są stopnie w szkole"? — dialog w opracowaniu Ewy Rybickiej. 19.00 Fragmenty z komedii muzycznej „Na falach eteru" — J. Lawiny-Świętochowskiego. 19,40 Muzyka lekka i taneczna w wykonaniu Małej Orkiestry P. R. 20.35 Audycje informacyjne. 21.00 Koncert chopinowski w wykonaniu Pawła Lewieckiego. 21.30 Wieczory autorskie Tadeusza Żeleńskiego-Boy'a. 22.00 Muzyka taneczna — płyty. 22.55 Przegląd prasy. 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, Komunikat meteorologiczny. 23.05 Wiadomości z Polski w języku angielskim.

ROZGŁOŚNIA POMORSKA W TORUNIU

6.57 Pieśń „Witaj Gwiazdo Morza". 10.00 Z operetek — płyty. 10.55 Program na jutro. 11.25 Muzyka kameralna. 13.00 Dla każdego coś ładnego — płyty. 13.50 Wiadomości z Pomorza. 18.00 „Dobre mleko" — pogadanka rolnicza — wygłosi inż. Mikułowski Stefan. 18.10 „Pechowy dzień" — humoreska Jadwigi Korczakowskiej. 18.25 Wiadomości sportowe z Pomorza. 18.30 „Mówmy poprawnie po polsku" — audycja w opracowaniu Józefa Szyjkowskiego. 22.00 Muzyka taneczna — w wykonaniu zespołu Freda Plucińskiego. 23.05 Zakończenie programu.

STACJE ZAGRANICZNE

20.10 LIPSK. Koncert muzyki włoskiej.
20.10 WIEDEŃ. Koncert Filharmonii Wiedeńskiej. Dyr. Kabasta.
21.00 BRUKSELA FLAM. „Przygody Sowizdrzała" — opera Brockxa.
21.10 PRAGA. Symfonia Nr. 2 Karela.
21.00 RZYM. „Rigoletto" — opera Verdiego.
21.30 STRASBURG. Festiwal Ravela.
22.30. BUDAPESZT. Koncert orkiestrowy.

Pechowy dzień

Dowcipną humoreskę na temat pewnej wygranej loteryjnej napisała dla radiosłuchaczy pomorskich Jadwiga Korczakowska. Perypetie małżeństwa, które pragnie wykorzystać wygraną w poszukiwaniu rozrywki w Toruniu są tematem wesołej audycji, wyznaczonej w programie na 25 bm. — godz. 18,10.

Flirt na balu

Pod tym tytułem nada studio bydgoskie audycję słowno-muzyczną w opracowaniu dr. Jana Straszewskiego. Znajdzie się w niej miejsce i na miłą melodię i na niejedną ploteczkę karnawałową. Audycja nadana zostanie 26 bm. o godz. 22.10.

Czwartek, dnia 26 stycznia

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6.30 Audycje poranne. 11.00 „Na dwa i na trzy" — poranek muzyczny dla szkół powszechnych. 11.25 Marsze i walce koncertowe — płyty. 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Audycja południowa.. 15.00 Rozmowa technika z młodzieżą — przeprowadzi Wacław Frenkiel. 15.15 Kłopoty i rady: „Cyklamen więdnie" — dialog w opracowaniu Magdaleny Skarżyńskiej. 16.30 Muzyka obiadowa w wykonaniu Orkiestry Rozgłośni Poznańskiej. 16.00 Dziennik popołudniowy. 16.05 Wiadomości gospodarcze. 16.20 „O handlu zagranicznym" — pogadanka dla młodzieży licealnej, wygłosi Oskar Słaboszewicz. 16.40 Recital fortepianowy Margarety Trombini-Kazuro (ze Lwowa). 17.00 Z doświadczeń i metod pracy społecznej — pogadanka Jadwigi Krawczyńskiej. 17.15 Koncert popularny w wykonaniu orkiestry smyczkowej Związku Muzyków Chrześcijan. 18.00 Audycja dla młodzieży wiejskiej. 18.30 „Muzyka ludowa i jej wpływ na muzykę artystyczną" — audycja w opracowaniu prof. Bronisława Rutkowskiego. 19.00 „Wieczór Jana Straussa" (ze Lwowa). 20.35 Audycje informacyjne. 21,00 Teatr Wyobraźni: „Zawisza Czarny" — dramat Juliusza Słowackiego. 22,10 Muzyka taneczna — płyty. 22.55 Przegląd prasy. 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. Komunikat meteorologiczny. 23,05 Koncert muzyki polskiej.

ROZGŁOŚNIA POMORSKA W TORUNIU

6.57 Pieśń „Witaj Gwiazdo Morza". 10.00 Koncert rozrywkowy — płyty. 10.55 Program na jutro. 11.25 Balety — płyty. 13.00 Dla każdego coś ładnego — płyty. 13.50 Wiadomości z Pomorza. 18.00 Literatura dla wszystkich — „Ścieżki naprzełaj" — fragment powieści Krzysztofa Czarnobrzeżnego. 18,15 Sylwetka kompozytorska Edw. Griega w wykonaniu orkiestry symfonicznej — płyty. 18.25 Wiadomości sportowe z Pomorza. 22.00 „Flirt na balu" — audycja słowno-muzyczna w opracowaniu dr. Jana Straszewskiego. 23.05 Zakończenie programu.

ZAGRANICA

20.00 LILLE. Kwadrans polski.
20.10 KOLONIA. „Carmem" — opera Bizeta.
20.10 DEUTSCHLANDSENDER. Koncert symfoniczny.
20.10 MONACHIUM. „Paganini" — operetka Lehara.
20.10 WROCŁAW. „Wolny strzelec" — opera Webera.
20.10 KOPENHAGA. Koncert symfoniczny.
21.15 LONDYN REG. Koncert symfoniczny z Queen's Hallu.
21.30 LYON. „Kuglarz z Notre Dame" — opera Masseneta.
22.10 HILVERSUM II. „Quo Vadis" — oratorium F. Nowowiejskiego (zdjęcie).

OGŁOSZENIA:

wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej	0,20 zł
w tekście na pierwszej stronie	1,00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie	0,80 zł
w tekście na dalszych stronach	0,50 zł

Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 proc. drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. zniżki.
Komunikaty 50 gr za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20 procent nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tym jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOSI:

	zł
Z doręczaniem przy pomocy poczty wyd. K. z dodatkami książkowymi	3,10 miesięcznie
Z odbiorem w administracji z dodatkami książkowymi	2,90 „
Bez dodatków książkowych z doręczaniem przez pocztę	2,20 „
Z odbiorem w administracji	2,00 „
Gazeta Gdańska w Gdańsku: ceny jak powyżej — tylko w guldenach gdańskich.	
Zagranicą	4,00 „

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, Administracja nie odpowiada za dostarczenie pisma.

UWAGI:
Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacona przewidziana w cenniku 20 proc. nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowym ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Redaktor naczelny: JAN DRZEWIECKI.

Redaktor odpowiedzialny „Gazety Gdańskiej": Wilhelm Grimsmann. Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I. p.

Wydawca: NARODOWA SPÓŁKA WYDAWNICZA, Sp. z o. o. Czcionkami Drukarni Józef Karol Kuszel w Toruniu.

Adres redakcji i administracji: Toruń, ul. Bydgoska 56. Tel. 29-70, 29-90. Konto P. K. O. nr. 203-141.

Możżuchin porywał ognistym temperamentem

Szeroka publiczność pamięta znakomite kreacje filmowe niezwykłego aktora, który w latach 1920—1930 był jednym z największych potentatów filmu niemego. Serię swoich sukcesów rozpoczął zresztą jeszcze w Rosji, grając w filmach:

„Ojciec Sergiusz“, „Za kulisami ekranu“ i w „Sidłach szatana“. Po rewolucji bolszewickiej Możżuchin przeniósł się do Paryża wraz z dawnym zespołem Jermoliewa i Chanżonkowa. Możżuchin stał się odrazu czołowym przywódcą filmowej emigracji rosyjskiej w Paryżu. W roku 1921 grupa rosyjska wypuszcza swój pierwszy film na gruncie francuskim „Dziecię karnawału“. Odtąd sława Możżuchina rośnie i potężnieje, powstają filmy: „Świat kulis i zmysłów“ (Kean), „Casanova“, „Kurier Carski“, „Tajny Kurier“, „Manolescu“, „Lew Mongołów“, „Nieboszczyk Mateusz Pascal“, i „Biały Szatan“ (Hadżi Murat). Gdy przyszła era dźwiękowców, Możżuchin zaczął tracić wpływ i popularność. Próby w filmach dźwiękowych wypadły bardzo źle (z wyjątkiem „Sierżanta X“), to też po pewnym czasie Możżuchin wycofał się z czynnego życia artystycznego. W ostatnim roku próbował dźwignąć się ponownie, przygotowując się do objęcia roli w nowym obrazie o Rasputinie, oraz przystępując do realizacji filmu z życia Czerkiesów. Nie spełniły się już jego plany...

Możżuchin był aktorem filmowym najwyższej klasy. Posiadał swój własny, całkowicie odrębny styl gry, elektryzował wzrokiem i porywał ognistym temperamentem. Był jednym z największych odtwórców ról romantycznych, należąc do „wielkiej“ trójki: Możżuchin—Barrymore—Veidt. Pisząc o twórczości filmowej Możżuchina, nie można pominąć milczeniem jego drugiego oblicza, może mniej znanego szerokiej publiczności. Możżuchin nie zadawalał się rolą wykonawcy. Filmy, w których brał udział, nosiły zawsze swoiste piętno. Nierzadko sam pisywał scenariusze, niekiedy sam reżyserował. Przez pewien czas zajmował jedno z czołowych miejsc w francuskiej awangardzie filmowej. Były to czasy, kiedy Możżuchin był scenarzystą, realizatorem i głównym wykonawcą w obrazach „Miasto grzechu“. Przez długie lata partnerką Możżuchina była Natalia Lisenko, potem zaś, kiedy wielki romantyk ekranu przeniósł się do Niemiec i do Ameryki, partnerkami jego były wszystkie modne wówczas aktorki: Brigida Helm, Natalia Kovanko, Dita Parlo, Mary Philbin.

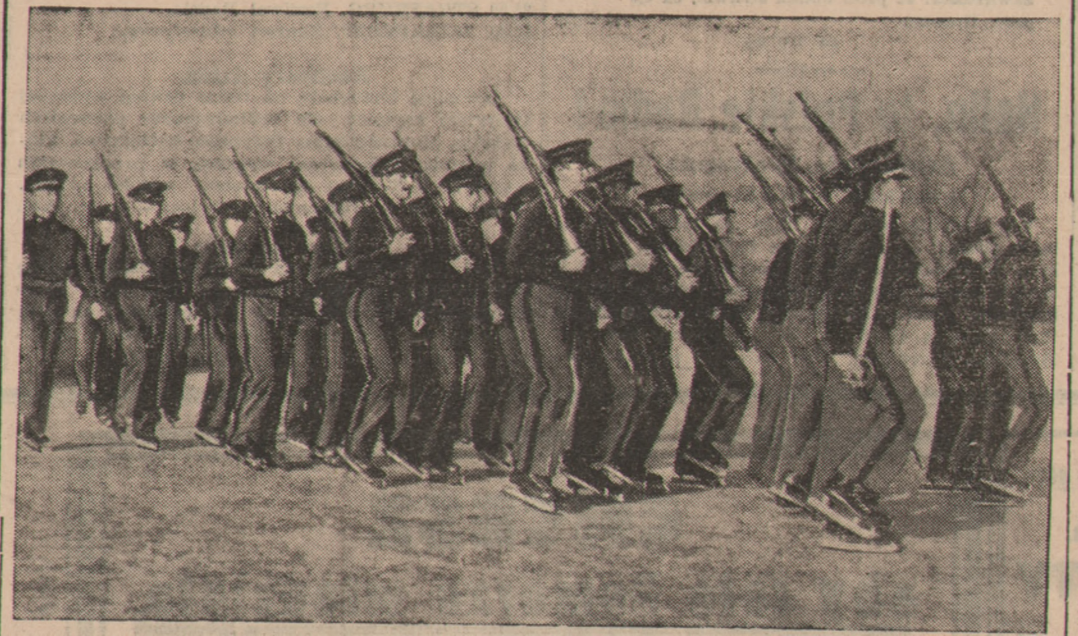
Szkło, które nie przepuszcza ciepła

Wynalazki sowieckie w dziedzinie szkła

W laboratoriach chemicznych państwowego instytutu optycznego w Moskwie, wynaleziono, wedle doniesień prasy sowieckiej, nowy rodzaj szkła, które rzekomo nie przepuszcza promieni cieplnych. Gdyby istotnie nie przepuszczało ono ciepła, wynalazek ten miałby wielkie znaczenie dla robotników pracujących przy wielkich piecach hutniczych, którzy mogliby być zaopatrzeni w okulary z takiego szkła.

Inny wynalazek sowiecki, to szkło pochłaniające niewidzialne promienie ultrafioletowe i przekształcające je w widome. Dzięki takiemu szkłu możnaby produkować żarówki, któreby dawały światło trzykrotnie silniejsze.

Defilada na łyżwach?

Tak — i bodaj pierwsza w dziejach wojsko wości — a przygotowują ją kadeci szkoły wojskowej w St. Paul w Stanach Zjedn. na wielką zabawę karnawałową na lodzie.

Nędza robotników rolnych w Ameryce

W styczniu okolica Nowego Madrytu w Stanach Zjedn. była widownią demonstracji kilkuset rodzin robotników rolnych, którzy eksmitowani ze swych domków mimo mrozów musieli szukać schronienia pod nędznymi namiotami.

Strajk przed 3000 lat

Czasopismo francuskie „Revue de France“ podaje tekst odcyfrowanego papyrusu egipskiego, który odnaleziono w jednym z grobowców pod Luksorem. Papyrus ten datuje się z 1200 roku przed Nar. Chrystusa. Wówczas to, za rządów faraona Ramzesa III, rozkwitły Teby, potężne miasto nad Nilem. Po drugiej stronie Nilu znajdował się cmentarz. Zatrudnieni w dzielnicy umarłych robotnicy przystąpili, jak podaje papyrus, w 20-ym roku rządów Ramzesa III do strajku. Oszańcowali się za murami grobowca Tutmosisa III. Przyczyną strajku miały być niedostateczne dostawy żywności. Strajk trwał pełny miesiąc i zakończył się tym, że przyznano robotnikom większe racje żywności.

Najelegantsza dama świata

Tytuł najelegantszej damy świata przypada obecnie gwieździe salonów paryskich pani Erlenor Patino, szwagierce arcymilionera boliwijskiego, króla cyny, Patino. Pani Patino zdetronizowała swe rywalki w dziedzinie mody i elegancji, księżnę Kentu i księżnę Windsor. W ciągu ostatnich trzech miesięcy wydała p. Patino milion franków na tualety. Może sobie na to pozwolić. Majątek p. Patino oceniają na pół miliarda dolarów.

RYSZARD BRAUN **51**

Sobowtór Pani Wu

Powieść sensacyjna

— Jak uważasz — uśmiechnęła się Janka, wprowadzając wszystkich do swego pokoju — ale sądzę, że nieco przesadzasz z tą ostrożnością, po czym odwracając się do Zarychty, zawołała — jeszcze raz dziękuję ci za palmę! Tak się cieszę! Prześlicznie wygląda w tej mojej pseudo-oranżerii! Prześlicznie!

— Ciekawa jestem, co powie na to cudo Franka? — zaszczebiotała Mela, wietrząc wokoło sensację piegowatym noskiem. — Skarżyła się do mnie przed dwoma miesiącami, że nigdy od pana nie dostała najmniejszego kwiatka.

— Obawiam się jej zazdrości — powiedziała w zamyśleniu pani Gudrynowiczowa.

— Niech się droga pani nie lęka — odpowiedziała cicho Loda — jest tu przecież Paweł.

— Cóż Paweł ma do tego?

Ale piękny detektyw w spódnicy udał, że nie słyszy pytania i podchodząc do akwarium, zaczął z uwagą przyglądać się pływającym rybkom.

— „Kunegunda“ widocznie za dużo zjadła, bo ledwo się rusza! — roześmiała się pochylając piękny profil nad wodą.

— Za to „Franka“ kręci się jak szalona — roześmiał się mały Kostek.

Ogólną wesołość przerwał energiczny dźwięk dzwonka. Przez roześmiane twarze przeszedł cień niepokoju i zmieszania. W ciszy słychać było teraz monotonny plusk deszczu, który z każdą chwilą przybierał na mocy i natężeniu.

Janka zerwała się z krzesła, chcąc pobiec do hallu, ale zatrzymała ją wpół drogi pani Gudrynowiczowa.

— Zostań — powiedziała dziwnym, nieswoim głosem. — Ja sama tam pójdę z nią się rozmówić.

XXVII.

BRYDŻ

Minął kwadrans, i pół godziny, a pani Gudrynowiczowej z córką nie było widać. Z oddalenia dochodził nieopanowany głos Franki. Czasem, w przerwie, padło jedno ostre słowo, zbliżone do krzyku, po czym znowu nawałnica zdań bluzgała gniewem.

— Jakże ona krzyczy! — dziwiła się Mela Żabińska nadstawiając ciekawie ucha.

Zarychta mruczał pod nosem:

— Nigdy nie miała w sobie za grosz opanowania i poczucia rezerwy, czym zrażała mnie najwięcej.

— Tak... tak... — przytwierdzał doktór wyjmując papierosa. — Piękno duchowe polega na opanowaniu. Poskromienie głosu jest wstępem niejako do opanowania gniewu, który nami miota.

— Wyznaje pan zasady jogów — odezwała się Loda biorąc papierosa z otwartego porte-cigare. — Oni to samo twierdzą, że wola może ujarzmić myśli, szarpane przez ciało i nerwy.

Zarychta, podając Lodzie zapalniczkę, uśmiechnął się ze zwykłą sobie otwartością.

— Nie wiem nic o nauce jogów, ale zawsze szanowałem w ludziach silną wolę i charakter.

Palili teraz wszyscy, osnuwając się obłokami dymu.

Janka nerwowo kręciła się po pokoju. Zapalała boczne lampy i opuszczała story w oknach, jakby chciała się odgrodzić od szarości deszczowego dnia. Wypełniała te drobne czynności, nie przestając uważnie słuchać rozmawiających. Jej duże, inteligentne oczy przenosiły się kolejno z jednych na drugich.

— Jakże ty umiesz słuchać — szepnął jej w przejściu Zarychta. — W twoim spojrzeniu maluje się skupienie, rozumienie i jakaś niezwykła zagadkowość. Czekam z upragnieniem, abyś odezwała się. Abyś dopowiedziała to, co wyrażają twoje oczy. Ale ty milczysz. Mówisz niewiele. I to mi się w tobie tak bardzo podoba, jako kontrast z innymi kobietami, które za dużo mówią.

— Proszę nie rzucać kamyczka w mój ogródek! — śmiała się Mela Żabińska, poprawiając przed lustrem uczesanie i kołnierzyk przy letniej sukience.

— O obecnych się nie mówi — tłumaczył się Zarychta.

W chwilowej ciszy znów zabrzmiał poirytowany warkot zdań. Można było między nimi rozróżnić nawet niektóre nieopanowanym wykrzykiwane głosem:

— To jest ostatnia podłość! Podłość! Podłość!

Doktór Żabiński wstał gwałtownie z krzesła odsuwając go z irytacją.

— Nie rozumiem — powiedział. — Jak można walczyć o to, co się samemu porzuciło? Przecież przed tygodniem jeszcze Franka zapewniała nas, że nigdy nie kochała pana. Widocznie mówi tak, aby mówić.

— Ano właśnie — roześmiał się Zarychta. — Mówi, mówi, za dużo mówi, gada, paple, trajkocze, krzyczy i pardon, że się tak wyrażę „miele ozorem“.

— Kostek, proszę cię — upominała go Janka.

Tymczasem Loda proponowała partię brydża.

— Sądzę — mówiła — że gra w karty najlepiej rozwiąże naprężoną sytuację. Nie będziemy potrzebowali rozmawiać na drażliwe i niebezpieczne tematy. Uważam, że pięć pików i szlemik w kiery wypełni najlepiej rwącą się rozmowę, po powrocie tamtych dwóch pań. Czy nie uważają państwo tego?

— Ależ oczywiście!

— Świetna myśl!

Za chwilę już grali. Loda, Mela, doktór Żabiński, wpisując na pierwszą wychodzącą Frankę.

Janka wykręciła się od gry sprawami gospodarskimi. Właśnie siedziała za plecami Kostka, kibicując, kiedy raptownie drzwi się otworzyły i weszła pani Gudrynowiczowa, bardzo blada, z rozszerzonymi dziwnie oczyma, a za nią Franka w czerwonej jedwabnej bluzce wesoła i roześmiana.

(Ciąg dalszy nastąpi)